

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA DĚJIN UMĚNÍ

OBOR: DĚJINY VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

ČESKÉ MALÍŘSTVÍ 20. STOLETÍ ZE
SBÍREK GALERIE KLATOVY / KLENOVÁ
(AKVIZICE 1963-1989)

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Veronika Bártová

Vedoucí diplomové práce: Doc. PaedDr. Alena Kavčáková, Dr.

OLOMOUC 2014

Tímto prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně na základě citované literatury a pramenů.

V Olomouci dne 1. května 2014

Ráda bych poděkovala Doc. PaedDr. Aleně Kavčákové, Dr. za cenné rady a odborné vedení. Dále děkuji vedení a zaměstnancům Galerie Klatovy / Klenová, především Mgr. Michalu Lazorčíkovi a Jitce Svobodové, za jejich vstřícnou pomoc při shromažďování materiálů a zapůjčení publikací. Velké díky patří také Galerii výtvarného umění v Chebu za poskytnutí důležité publikace o Václavu Hejnovi. Děkuji také celé své rodině, přátelům a kolegům za jejich podporu a důvěru.

OBSAH

OBSAH.....	1
1. ÚVOD	2
2. ČESKÉ MALÍŘSTVÍ 20. STOLETÍ ZE SBÍREK GALERIE KLATOVY/KLENOVÁ (AKVIZICE 1963-1989) – OBDOBÍ 1900-1914.....	7
3. ČESKÉ MALÍŘSTVÍ 20. STOLETÍ ZE SBÍREK GALERIE KLATOVY/KLENOVÁ (AKVIZICE 1963-1989) – OBDOBÍ 1920-1939.....	14
4. ČESKÉ MALÍŘSTVÍ 20. STOLETÍ ZE SBÍREK GALERIE KLATOVY/KLENOVÁ (AKVIZICE 1963-1989) – OBDOBÍ 1939-1945.....	23
5. ČESKÉ MALÍŘSTVÍ 20. STOLETÍ ZE SBÍREK GALERIE KLATOVY/KLENOVÁ (AKVIZICE 1963-1989) – OBDOBÍ 50. – 60. léta.....	29
6. ČESKÉ MALÍŘSTVÍ 20. STOLETÍ ZE SBÍREK GALERIE KLATOVY/KLENOVÁ (AKVIZICE 1963-1989) – OBDOBÍ 1968-1989.....	38
7. STÁLÁ EXPOZICE A NÁMĚTY NA VYUŽITÍ AKVIZIC 1963-1989 PRO VÝSTAVNÍ ÚČELY GALERIE.....	51
8. ZÁPŮJČKY OBRAZŮ GKK Z AKVIZIC 1963-1989 OD ROKU 2001 DO KONCE ROKU 2014	54
9. ZÁVĚR.....	60
LITERATURA (abecedně).....	62
KATALOGY VÝSTAV (abecedně).....	64
LITERATURA (chronologicky)	68
KATALOGY VÝSTAV (chronologicky).....	70
INTERNETOVÉ ZDROJE.....	74
SEZNAM ZKRATEK LITERATURY, KATALOGŮ VÝSTAV A INSTITUCÍ.....	76
SEZNAM OBRAZOVÉ PŘÍLOHY.....	82
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	83
SUMMARY.....	96

1. ÚVOD

Tématem této diplomové práce je české malířství 20. století ze sbírky obrazů Galerie Klatovy/Klenová, která byla získána akvizicemi v letech 1963-1989. Východiskem pro tuto práci se stala mnou sepsaná bakalářská práce *Sbírka obrazů Galerie Klatovy/Klenová v letech 1963-1989*¹ z roku 2010, kde jsem se zaměřila na katalogizaci sbírky obrazů, historii sbírky obrazů a také přiblížení vzniku a historie Galerie Klatovy/Klenová (dále jen GKK). Spíše, než v předmluvě výše uvedené bakalářské práce avizovaný vědecký katalog, vznikl soupis obrazů s podstatnými informacemi o jednotlivých dílech. A právě z tohoto soupisu se snažím vycházet i v případě mé diplomové práce.

Akvizice GKK v letech 1963-1989 činí pět set devadesát čtyři maleb. Cílem je vybrat kolekci kvalitních děl v rámci sbírky, na jejímž základě by GKK mohla uspořádat výstavu či rozšířit svou stálou expozici. Obrazový fond sbírky bude rozdělen do časových period dle historicko – společenského členění. Konkrétně se jedná o období: 1900-1914, 1920-1939, 1939-1945, 50. a 60. léta, 1968-1989. V kapitolách jednotlivých časových period, kde je počet děl nižší, bude pozornost věnována každému jednotlivému obrazu (např. období 1900-1914). V kapitolách period, které čítají větší množství obrazů, bude bližší pozornost věnována pouze dílům kvalitnějším a hodnotnějším (např. období 50. a 60. let či 1968-1989). V rámci této diplomové práce nebude věnována bližší pozornost obsáhlému souboru děl Vilmy Vrbové – Kotrbové, jelikož se jedná o tvorbu již mnohokrát galerií prezentovanou a zpracovanou. Součástí sbírky je sto šedesát sedm nedatovaných obrazů. Díky časové náročnosti a potřebě hlubšího

¹ Veronika Bártová, *Sbírka obrazů Galerie Klatovy/Klenová v letech 1963-1989* (diplomová práce), FF UP, Olomouc 2010.

seznámení s dílem každého jednotlivého autora není v mých silách stanovit dataci u každého z těchto děl. Přesto se pokusím některá nedatovaná díla, u kterých lze bez hlubšího bádání dataci odhadnout, časově zařadit a včlenit je přibližně do odpovídající periody. Jejich datování však není prioritním cílem této práce. Mnou navržené datace budou uvedeny v hranatých závorkách. Nově datovaná díla budou ve výčtu vybraných děl do jednotlivých období uvedena na konci výběru. Přílohou této diplomové práce je také CD s fotografiemi a soupisem akvizic z let 1963-1989. V soupise si čtenář může najít základní informace o jednotlivých obrazech (dle č. kat.) a především podstatné informace k jejich získání do sbírkového fondu. Fotografie byly pořízeny především jako pracovní materiál, tudíž je jejich technická kvalita v některých případech zhoršená. Vzhledem k počtu zpracovaných děl a finanční nákladnosti barevného tisku budou fotografie jednotlivých zpracovaných děl součástí obrazové přílohy na CD. Od ostatních nezpracovaných děl budou odlišeny velkým písmem v názvu. Kvůli časovým a finančním omezením jsem pracovala s dostupným literárním fondem Vědecké knihovny v Olomouci, Knihovny Univerzity Palackého, knihovny Muzea umění Olomouc a knihovny Národního památkového ústavu v Olomouci. Při výběru literatury jsem byla také limitována omezeními ze strany Vědecké knihovny, která v současné době část svého fondu stěhuje do skladů a některé knihy tudíž nejsou k dispozici.

GKK vznikla v roce 1964 jako galerie bez jakékoliv vlastní sbírky. Regionálním galeriím bez vlastní sbírky vypomohla Národní galerie v Praze (dále jen NG) a tehdejší Ministerstvo školství, věd a umění (dnes Ministerstvo kultury, dále jen MK) různými nákupy a zápůjčkami. GKK vypomohla také Západočeská galerie v Plzni. Z takto získaných děl vznikla první expozice umění 20. století vystavovaná na Klenové. Postupnými vlastními

nákupy začala vznikat jakási sbírkotvorná činnost. Součástí sbírky se stala i díla, u kterých byla koupě zprostředkována MK. Velkou část sbírky tvoří díla získaná převody z Galerie umění Karlovy Vary, Galerie výtvarného umění v Chebu a Alšovy jihočeské galerie v Hluboké nad Vltavou. Tyto regionální galerie vyčleňovaly ze svých sbírek díla získaná z tzv. poválečných svozů (díla různé kvality) a distribuovaly je dále do dalších československých galerií. K systematické akviziční činnosti došlo až ke konci sedmdesátých let. Je však nutno podotknout, že tato akviziční činnost byla poplatná režimu a členové nákupní komise často doporučovali ke koupi vlastní díla. Kvalitní díla, na jejichž základech je dnes postavena expozice na zámku Klenová, byla získána od soukromých majitelů či ze starožitnictví. Orientace GKK po roce 1989 zaměřená na současné umění byla předznamenána sestavením odborné nákupní komise v roce 1988, která zakoupila do sbírky řadu hodnotných děl tehdejší střední a mladší generace umělců. Sbírkou tedy nebyla od počátku tvořena s konkrétním sběratelským záměrem, ale byla doslova posleповána z různých akvizic.² Ač je sbírka velmi početně zastoupená, neznamena to však nutně, že se jedná vždy o kvalitní díla.

Akvizice z let 1963-1989 nebyly, až na výjimečné případy, doposud využívány k výstavní činnosti. Pouze malá část sbírky byla zapůjčena na výstavu jiných institucí.³ Ač výpůjčky do konce roku 2010 měly být součástí mé bakalářské práce, tak byla kapitola o využití sbírky k výstavní činnosti zakončena výpůjčkami do roku 2001. Nyní tuto chybu napravuji a na základě získaných informací od GKK podávám výčet zápůjček od roku 2001 do konce roku 2014 (s přesahem do počátku roku 2015).

² Bližší informace k historii a vývoji GKK jsou uvedeny v následující literatuře: Bártová 2010 (pozn. 1) – 30. let Galerie Klatovy – Klenová, 1964-1994 (přip. Marcela Flašarová), Galerie Klatovy – Klenová 1995.

³ Využití sbírky k výstavní činnosti do roku 2002 je uvedeno v bakalářské práci Bártová 2010 (pozn. 1), s. 23-25.

Tím vznikne ve spojitosti s mou předchozí prací ucelený obraz o využití akvizic daného období k výstavní činnosti.

K výstavní činnosti GKK jsou díla z akvizic 1963-1989 používána velmi zřídka. Záznamy o jejich užití pro vlastní výstavní účely si GKK patrně nevede (informace o využití děl pro vlastní výstavní činnost nebylo možné dohledat). Několik děl bylo vystaveno v rámci výstavy *Normalizační galerie/Akvizice 1970-1989* na zámku Klenová (10. 4.–30. 6. 2010). Výstava se snažila konfrontovat konformní umění s umění současným. Vedle obrazů Vilmy Vrbové – Kotrbové, Arnošta Paderlíka, Jana Smetany byly vystaveny práce Petra Písaříka, Dominika Langa či skupiny Rafani.⁴

O uložení sbírky v nevyhovujících podmínkách depozitáře na zámku Klenová byla sepsána v roce 2010 práce tehdejší správkyňe sbírky Bc. Daniely Štichové „*Uchování sbírky Galerie Klatovy / Klenová, příspěvkové organizace Plzeňského kraje a přístup zřizovatele k této organizaci*“⁵. Práce kriticky reflektuje stav depozitářů, ve kterých jsou sbírky uloženy, a navrhuje řešení neutěšené situace. Od té doby byl vybudován nový příruční provizorní depozitář v části bývalého statku, do kterého se přestěhovala část sbírky, a to grafiky, kresby, fotografie a menší plastiky. Část akvizic 1963-1989 je uložena v Galerii U Bílého jednorozce v Klatovech, kde jsou uloženy a klimatické podmínky přijatelnější než v přízemí zámku. Většina sbírky obrazů setrvává i nadále v přízemí zámku, kde podmínky pro její uchování nejsou příliš ideální.

Dosud nebyla vydána žádná souhrnná publikace o akvizicích z let 1963-1989. Tyto akvizice se objevují spíše ojediněle v podobě zmínky či fotografie v katalogích výstav (viz Bártová

⁴ Bártová 2010 (pozn. 1), s. 5-6. – Pavel Vančát, *Normalizační galerie* (propagační materiál k výstavě), Galerie Klatovy/Klenová 2010, nestr.

⁵ Práce vznikla v rámci základního kursu Školy muzejní propedeutiky Asociace muzeí a galerií České republiky v roce 2010.

2010). Od sepsání mé bakalářské práce bylo uspořádáno velké množství výstav a vydáno mnoho katalogů, kde byla díla z akvizic 1963-1989 prezentována, tudíž zmínky o literatuře a výstavách k jednotlivým obrazům v katalogu nejsou aktuální. Informace o sbírkách a restaurování děl jsou každoročně k dispozici ve výročních zprávách GKK. V rámci 50. výročí vzniku GKK budou letos uspořádány dvě významné výstavy (7. 6.-31. 8. 2014), ke kterým bude vydán katalog. V katalogu budou zpracována i některá díla z akvizic z let 1963-1989.

2. ČESKÉ MALÍŘSTVÍ 20. STOLETÍ ZE SBÍREK GALERIE KLATOVY/KLENOVÁ (AKVIZICE 1963-1989) – OBDOBÍ 1900-1914

Období 1900-1914 zastupuje v akvizicích GKK z let 1963-1989 pět obrazů. Mimo vymezené období figurují dva obrazy Josefa Ullmanna a jeden Vratislava Nechleby, které svým pojetím spíše spadají do tohoto období. Z nedatovaných je do tohoto období vzhledem k navržené dataci zařazen jeden obraz Františka Kavána a jeden obraz Emila Artura Pittermann – Longena. Jedná se tedy o následující výběr obrazů: Pirner Maxmilián *Sexus partus vitae, fames in perpetuum (Koloběh života)*, 1903 (č. kat. 372); Staeger Ferdinand *Milenci „Monument d'Amoure“*, 1903 (č. kat. 446); Bubeníček Ota *Při zapadajícím slunci*, 1907 (č. kat. 37); Bubeníček Ota *Lom*, 1912 (č. kat. 38); Ullmann Josef *Krajina*, 1915 (č. kat. 504); Nechleba Vratislav *Španělská tanečnice*, 1916 (č. kat. 302); Josef Ullmann *Krajina*, 1919 (č. kat. 505); Emil Artur Pittermann – Longen *Tuláci*, [po roce 1910] (č. kat. 373); František Kaván *Krajina od Pasek*, [1904-1922] (č. kat. 201); Hudeček Antonín *Chalupy*, [1909-1912] (č. kat. 147).

Tvorba autora prvního uvedeného díla Maxmiliána Pirnera od počátků tíhla k pohádkovým, mytologickým či alegorickým tématům a jejich cyklickému zpracování v podobě diptychu či triptychu⁶. Zpočátku novoromantická tvorba směřovala postupně k secesi a následně tvorbě posecesní s expresionistickými tendencemi. Vzorem mu byla tvorba Moritze Schwinda, Hanse Makarta, Gabriela Maxe či českého malíře Josefa Mánesa. Obraz *Sexus partus vitae, fames in perpetuum (Koloběh života)*⁷ z roku 1903 (č. kat. 372) svým námětem zapadá zcela do autorovy alegorické tvorby.

⁶ *Maxmilián Pirner 1854-1924* (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Anežský klášter, 1987, s. 6.

⁷ Překlad z latiny „Sex (soulož), zrod života, věčný hlad“.

Především odpovídá potřebě řešit existenciální životní dilemata (život x smrt, láska x nenávisť apod.), která se jeho tvorbou prolínají. Přibližně ve stejné době, tedy kolem roku 1903, vznikl námětově podobný pastel podmalovaný kvašem *Vivere in aeternum*⁸ (obr. 1). Nelze zcela přesně určit, zda se jedná o přípravnou kresbu nebo autor téma nadále rozvíjel po namalování obrazu ze sbírky GKK. V obou zmíněných vyobrazeních však zpracovává v podobě triptychu existenciální téma koloběhu života. V obraze *Sexus partus vitae, fames in perpetuum (Koloběh života)* příběhové vyprávění počíná v levé části triptychu u milostného spojení muže a ženy, v pravé části je zobrazeno zrození života a střední část zpodobňuje smrt (či jak vyplývá z překladu věčný hlad). Pastel *Vivere in aeternum* (obr. 1) se od obrazu z GKK liší především jiným ztvárněním podoby milujících se postav (póza zůstává identická), dále v pravé části triptychu není zobrazeno zrození života, ale ženská postava s „žezlem“ či podobným atributem, který nelze zcela přesně určit. Střední část je stejná jako u obrazu z GKK. Pastel se taktéž liší ornamentálněji zpracovaným obrazovým rámem, který zasahuje do střední části v podobě linie ve tvaru elipsy, boční výjevy jsou zarámovány linií do kruhu a ten rámuje větší půlkruhová linie. Elipsovitá linie prochází ve spodní partii střední části jakýmsi malovaným „štítkem“ s nápisem, který z dostupné reprodukce⁹ není bohužel patrný. U obrazu z GKK je obrazový rám spíše plochý, boční výjevy jsou kruhové bez zvýraznění linií, rámuje je větší půlkruh. V levém horním rohu střední části je nápis – *in.perpetvum*. Obraz patří k ceněným kusům sbírky, které jsou často půjčovány¹⁰ a je vystaven v rámci

⁸ Pirner 1987 (pozn. 6), č. kat. 245, obr. 245.

⁹ Ibidem. Dosud se mi nepovedlo spojit se s odpovědnými pracovníky NG v Praze, zda se pastel stále nachází v jejich sbírce a je možné si jej prohlédnout.

¹⁰ viz kapitola 2.

stále expozice v zámku. O jeho kvalitě svědčí i zápůjčky do zahraničí.

O malířské tvorbě Ferdinanda Staegera, který je ve sbírce GKK zastoupen dílem *Milenci „Monument d'Amoure“* (č. kat. 446) z roku 1903, není v České republice příliš mnoho dostupné literatury. Dostupné německé prameny¹¹ odkazují spíše na jeho kreslířskou a grafickou tvorbu. Ta je orientována spíše na secesní ornament, který je pravděpodobně odrazem jeho působení v jednom z center secese – v Mnichově (Staeger byl uměleckým spolupracovníkem časopisu *Jugend*)¹². Zmíněný obraz vznikl rok po ukončení studií na Uměleckoprůmyslové škole (dále jen UMPRUM) v Praze, kde studoval u Jakuba Schickanedra. Vzhledem k tomu, že většina jeho tvorby je deponována v zahraničí a literatura je pro mě z větší části nedostupná, nemohu zodpovědně podrobit dílo ze sbírky GKK porovnání s jinými malířskými díly autorovy tvorby.

Ota Bubeníček se ve svých krajinách vždy snažil vystihnout podstatu daného kraje, jeho povahu a specifický charakter. Z jeho díla jsou patrné sympatie k domovině i vlastenectví. Rané Bubeníčkovy práce z přelomu století se vyznačují spíše tlumenější a temnější barevností, robustnějším rukopisem a snahou budovat hmoty a objemy. Postupným vstřebáváním soudobých malířských trendů a díky častým studijním cestám se propracovával přes impresionistická, fauvistická či secesní období. Obraz z roku 1907 *Při zapadajícím slunci* (č. kat. 37) si ponechává robustní expresivní rukopis raného období, ale ožívá šťavnatou barevností, světelností a nezvyklým nadhledem na krajinu s chalupami. Vyniká svou malebností, ale postrádá

¹¹ http://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/md_search?md_query_inhaltsverz=1&md_query_cat3=all&md_query_var3=Staeger+r+Ferdinand, vyhledáno 11. 3. 2014.

¹² http://de.wikipedia.org/wiki/Ferdinand_Staeger, vyhledáno 11. 3. 2014.

však stejně jako další díla hlubší obsažnost.¹³ Z větší části projev Oty Bubeníčka na přelomu desetiletí souzněl s tvorbou Jindřicha Průchy, který „stejně jako Bubeníček chápal vklad postimpresionismu či Muncha stále spíše médiem přírodního lyrismu.“¹⁴ Oba se orientovali spíše na francouzský fauvismus, který byl oproštěný od citů a více formální, než na německý či český expresionismus.¹⁵ Sytá barevnost je ponechána i u plátna *Lom* z roku 1912, který spadá do série lomů, jež Bubeníček pravidelněji ztvárňoval až do poloviny 20. let. Tento obraz je jedním z nejčistších příkladů z této série, který v sobě spojuje plasticitu kamenné hmoty a výraznou světelnost.¹⁶ Podobnou plasticitu kamenné masy užil již dříve v obraze *Pod klášterem St. Giacomo v Dubrovniku* z roku 1903¹⁷, kde však užil střízlivějšího rukopisu a jedná se o jeden z mála jeho obrazů, kde je zobrazen dynamický přírodní děj.

Obraz Antonína Hudečka *Chalupy* (č. kat. 147) pravděpodobně z let 1909-1912 se z autorovy tvorby co do námětu nikterak nevymyká, jelikož se jedná o hojně zobrazované téma. Antonín Hudeček často za svými krajinnými motivy podnikal studijní cesty, na nichž mu býval souputníkem další významný český krajinář Antonín Slavíček, se kterým se navzájem ovlivňovali. Již v letech 1900-1901 namaloval několik prací s námětem chalup u cesty či mezi stromy v oblasti Okoře, kam jezdíval do plenéru se žáky Mařákovy školy, později sám či s Antonínem Slavíčkem. Jsou to díla, která se vymykají svou realističností a barevným laděním jeho tehdejšími pracím, tzv. okořským náladovým

¹³ Eduard Burget – Ondřej Váša, *Ota Bubeníček 1871-1962*, Praha 2007, s. 112.

¹⁴ *Ibidem*, s. 89.

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ *Ibidem*, s. 63.

krajinám, které mají kontemplativní a secesní charakter¹⁸. Výraznější roli hrál námět chalup v roce 1903, kdy Antonín Hudeček na tři měsíce odjel do Střítěže¹⁹, kde téma chalup dále rozvíjel. V dílech vytvořených ve Střítěži dochází k prosvětlení jeho barevné palety a výraznějšímu posunu k realismu.²⁰ Námět se stále opakuje i v době jeho pobytu ve Starém Kolíně v oblasti Polabí, kdy jeho práce získávají na expresivnějším náboji a do kompozic se vracejí figurální motivy. Téma chalup nadále rozvíjel i při pobytech na Policku (Police nad Metují).²¹ Původně nedatované plátno ze sbírky GKK lze pravděpodobně na základě porovnání s obrazem *Machov* (obr. 2) z let 1910-1912²² zařadit do doby pobytu Antonína Hudečka právě v Machově na Policku. Oba obrazy zachycují stejné chalupy a stromy, každý z jiného úhlu, mají stejnou zastřenou melancholickou atmosféru, tak typickou pro toto období.

Součástí akvizic zařazených do periody 1900-1914 jsou také dvě malby Josefa Ullmanna *Krajina* (č. kat. 504) z roku 1915 a *Krajina* (č. kat. 505) z roku 1919. Bohužel i v tomto případě nemám k dispozici dostatek literatury ke komparaci s dalšími díly.

Zástupcem portrétního umění tohoto období, ač přesně datací nespadá do vymezených let, je obraz *Španělská tanečnice* z roku 1916 (č. kat. 302) Vratislava Nechleby. Vratislav Nechleba ve své tvorbě nereflektoval soudobé modernistické tendence a držel se realistického portrétismu s prvky temnosvitu²³, o čemž svědčí

¹⁸ Ludmila Karlíková, *Antonín Hudeček*, Praha 1983, s. 28. – *Antonín Hudeček* (kat. výst.), Galerie moderního umění v Hradci Králové (červen 2002), 2002, nestr.

¹⁹ Střítěž se nachází dle publikace Karlíková 1983 (pozn. 18), s. 28 na Českomoravské vysočině. Na dnešní Vysočině se nachází několik obcí s názvem Střítěž, např. u Třebíče, u Jihlavy, u Pelhřimova, u Žďáru nad Sázavou.

²⁰ Karlíková 1983 (pozn. 18), s. 46.

²¹ *Ibidem*, s. 54, 62.

²² Obraz *Machov* v katalogu výstavy Hradec Králové 2002 (pozn. 18), nestr. Datace byla určena již v Bártová 2010 (pozn. 1), s. 79.

²³ *Vratislav Nechleba a jeho škola* (kat. výst.), Středočeská galerie v Praze (březen – duben 1976), Praha 1976, nestr.

i zmíněný obraz. I k Vratislavu Nechlebovi však není dostatek literatury k hlubšímu seznámení se s jeho dílem.

Ze skupiny nedatovaných do období 1900-1914 jednoznačně patří obraz Františka Kavána *Krajina od Pasek* (č. kat. 201). Na základě signatury obrazu *Krajina od Pasek* umístěné vlevo dole *Kavan Od Pasek [Millešimových]* (poslední slovo signatury hůře čitelné) se lze domnívat, že dílo vzniklo v době jeho pobytu ve Vítanově (u Hlinska, okr. Chrudim), tj. první pobyt 1904-1906, druhý pobyt 1909-1922²⁴. V době prvního pobytu vzniklo například dílo *Oblaka nad Milesimovem*.²⁵ Také vyvedení signatury napovídá možné zařazení přibližně do let 1900-1920, kdy Kavánovy signatury byly provedeny perem či inkoustovou tužkou, někdy opatřeny hvězdičkou. Převažuje sklon 45°C.²⁶ Navrhuji tedy dílo zařadit do let 1904-1922.

Dále bych ráda ze skupiny nedatovaných děl zařadila do této periody obraz Emila Artura Pittermann – Longena *Tuláci* (č. kat. 373). I u tohoto díla usuzuji dataci na základě signatury. Dílo *Tuláci* je signováno vpravo dole *E. A. Longen*. Longen byl pseudonym, který Pittermann počal užívat buď již při svém pobytu v Paříži v letech 1909-1910 nebo následně po svém návratu do Prahy v roce 1910.²⁷ Dílo proto nemohlo vzniknout před rokem 1910, což dokládají díla spolehlivě datovaná do tohoto roku. Pravidelněji začal tuto signaturu užívat až od roku 1919.²⁸ Lze tedy usuzovat, že dílo vzniklo po roce 1910. Vzhledem k nedostupnosti příslušné literatury se nemohu zodpovědně pokusit dílo stylově zařadit do Pittermannovy tvorby a upřesnit tím dataci.

²⁴ Ludmila Karlíková, *František Kaván*, Praha 1992, s. 44, 47.

²⁵ *Ibidem*, s. 44.

²⁶ Michael Zachař, *František Kaván*, Galerie Kodl, Praha 2009, s. 190.

²⁷ *Emil Artur Pittermann – Longen* (kat. výst.), Galerie výtvarného umění Roudnice nad Labem (červenec – srpen 1975), 1975, nestr. (2. strana od počátku textu).

²⁸ *Ibidem*.

Domnívám se, že období 1900-1914 (s přesahem do let 1918) je v rámci akvizic z let 1963-1989 i přes malý počet děl poměrně kvalitně zastoupeno. Zastoupení autoři patří, vyjma Maxmiliána Pirnera, k silné generaci devadesátých let.²⁹ Převážně se jedná o Pirnerovy či Mařákovy žáky na AVU, kteří započali přerod českého malířství na cestě k modernímu výrazu. Na druhou stranu je toto období zastoupeno poměrně jednostranně. Postrádám v tomto období více námětové různosti (zátiší, portréty, apod.), chybí díla sledující tehdy velmi progresivní směry expresionismu a kubismu (např. díla členů skupiny Osma, Skupiny výtvarných umělců, apod.). Neucelenost a nepočetnost děl, která vznikla mezi lety 1900-1914 (popř. do roku 1918) a jsou součástí sbírky, pramení z nesystematické akviziční činnosti. Část děl (Ferdinand Staeger, Ota Bubeníček, František Kaván) pochází z převodů z jiných institucí těsně po vzniku GKK jako Okresní dům osvěty v Klatovech, Galerie umění Karlovy Vary či zámku Otín. Díla Antonína Hudečka, Maxmiliána Pirnera a Josefa Ullmanna byla zakoupena již po uzavření dohody o spolupráci s NG ohledně odborné a metodické pomoci při dalším rozvoji.³⁰ Přesto byla v té době akviziční činnost omezena především díky nedostatku odborných pracovníků. Jako snahu o doplnění sbírky v rozmezí této periody můžeme potom chápat nákupy v letech 1987 a 1988, kdy už však galerie směřovala k zaměření na současné umění.

²⁹ Tomáš Vlček, Malířství, kresba a grafika generace devadesátých let, in: Vojtěch Lahoda – Mahulena Nešlehová – Marie Platovská et al., *Dějiny českého výtvarného umění (IV/1) 1890-1938*, Praha 1998, s. 25-93.

³⁰ Bártová 2010 (pozn. 1), s. 15.

3. ČESKÉ MALÍŘSTVÍ 20. STOLETÍ ZE SBÍREK GALERIE KLATOVY/KLENOVÁ (AKVIZICE 1963-1989) – OBDOBÍ 1920-1939

Období 1920-1939 v akvizicích GKK z let 1963-1989 reprezentuje třicet obrazů. Vzhledem k většímu počtu děl bych ráda věnovala důkladnější pozornost dílům významnějším. Vybírám proto osmnáct obrazů, ke kterým je zároveň potřeba připojit obraz Václava Špály *U vody*, který nespadá svou datací 1919 do vymezeného období, ale svým pojetím se blíží spíše do období 1920-1939. Součástí skupiny obrazů zařazených do dotčeného období je soubor děl Jana Kojana, který byl v roce 1977 zakoupen zčásti z umělcovy pozůstalosti prostřednictvím Alšovy jihočeské galerie (dále jen AJG) v Hluboké nad Vltavou a následně v roce 1978 z AJG převeden do sbírky GKK. Z tohoto souboru vyberu pouze díla poukazující na vývoj jeho tvorby. Současně je nutné zařadit do tohoto období dva nedatované obrazy Františka Kavána ze skupiny nedatovaných děl.

Do tohoto období zařazuji následující výběr děl: Špála Václav *U vody*, 1919 (č. kat.), Kojan Jan *Slepi muzikanti*, 1920 (č. kat. 211); Kotík Pravoslav *Pasáček koz*, 1924 (č. kat. 241); Bauch Jan *Krajina s mostem*, 1930 (č. kat. 7); Kojan Jan *Spravování sítí*, 1930 (č. kat. 214); Rabas Václav *Žně v Krušovicích ve slunečním jasu*, 1932 (č. kat. 394); Radimský Václav *Podzimní slunce v lese*, 1932 [1920-1925] (č. kat. 399); Hejna Václav *Tři muži*, 1934 (č. kat. 103); Rabas Václav *Krajina pod mraky*, 1934 (č. kat. 395); Kojan Jan *Rozcestí*, 1935 (č. kat. 217); Tittelbach Vojtěch *Stopa v písku*, 1935 (č. kat. 483); Hejna Václav *Zátiší s chlebem*, 1937-38 (č. kat. 104); Foltýn František *Kompozice*, před rokem 1938 (č. kat. 80); Kojan Jan *Dům v olších*, 1938 (č. kat. 220); Kaván František *Zima na Svratecku (U Sv. Hamrů)*, [1925-1930] (č. kat. 202) a *Krajina*, [1920-1941] (č. kat. 200).

Obraz *U vody* Václava Špály z roku 1919 byl získán do sbírky GKK prostřednictvím převodu z NG, která jej získala z np. Starožitnictví v Plzni v roce 1976. Obraz je uveden v obsáhlé monografii NG³¹ v soupise černobílých vyobrazení jako *Ležící dáma (Žanda)*, 1919. Jedná se o totožný obraz, přičemž pravděpodobně při převodu došlo ke změně názvu. Žanda byla přezdívka Špálovy manželky Jany Rychlíkové, kterou si vzal v roce 1918. Jmenovaný obraz vykazuje oproti Špálovým předválečným a poválečným dílům spíše konvenčnější charakter. Nenajdeme zde stopu po jeho kubistickém tvarosloví. Obraz je budován spíše dynamickým rukopisem a barevností, která je v případě obrazu *U vody* klasicky špálovská. V mnohých portrétech rodinných příslušníků upouští od kubizujících tendencí a buduje plněplastické tvary svým charakteristickým rukopisem.³² Stejně tak je to i v případě tohoto obrazu. Porovnáme-li jej s obrazy *Tři ženy u vody*³³ (obr. 3) či *Pradleny*³⁴ (obr. 4), oba z roku 1919, je zde jasně patrný široký záběr Špálova díla a jeho nezaměnitelný barevný kolorit. Na obraze *Tři ženy u vody* (obr. 3), založeném na lineární geometrii, jsou ženské figury seskládány z trojúhelníkových útvarů (tvoří znak) a srůstají s pozadím.³⁵ V případě obrazu *Pradleny* (obr. 4) jsou akcentovány barevné vztahy a jejich maximální skloubení v rámci obrazové plochy.³⁶

Regionálně zaměřeným autorem, který poměrně dlouhou dobu hledal směr vlastní tvorby, byl Jan Kojan. Jeho tvorba je úzce

³¹ *Václav Špála, Mezi avantgardou a živobytím* (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Valdštejnská jízdárna (28. 1.-11. 9. 2005), Moravská galerie v Brně – Pražákův Palác (29. 9.-27. 11. 2005), Egon Schiele Art Centrum v Českém Krumlově (28. 4.-26. 10. 2006), Praha 2005, soupis černobílých vyobrazení (nestránkováno).

³² *Ibidem*, s. 32, 36.

³³ *Ibidem*, vyobr. 148.

³⁴ *Václav Špála (1885-1946), Vybraná díla ze sbírek českých galerií* (kat. výst.), Galerie výtvarných umění v Chebu (18. 12. 2003-15. 2. 2004), České muzeum výtvarných umění v Praze (25. 2.-11. 4. 2004), Oblastní galerie v Liberci (22. 4.-13. 6. 2004), 2003, s. 32.

³⁵ Špála 2005 (pozn. 31), s. 31.

³⁶ *Ibidem*, s. 37.

spjata s jihočeskou krajinou, především s oblastí Třeboňska a tamními rybníky. Jan Kojan je znám jako malíř rybářských, zemědělských, venkovských a krajinných motivů. Ač úzce spjatý s jihočeským prostředím, má jeho dílo nadregionální charakter, kdy dílo názorově souznělo s tehdejší *Sociální skupinou* (Miroslav Holý, Karel Holan, Karel Kotrba, Pravoslava Kotík) či „malíři domoviny“ (rozdělili krajinářský program Umělecké Besedy).³⁷ Z děl získaných v roce 1978 z AJG nastiňují vývoj jeho tvorby především čtyři obrazy. *Slepí muzikanti* (č. kat. 211) z roku 1920 jsou Kojanovým pokusem zpracovat své válečné zážitky a vypořádat se s lidským poválečným osudem.³⁸ O stejném námětu vznikly nejméně dvě varianty (obr. 5).³⁹ Námětově toto téma již dále nezpracovával a přiklání se k tématice rodného jihočeského kraje, a to především k námětům rybářským. Po inspirativní návštěvě Paříže v roce 1926 prochází jeho projev posunem k expresivnějšímu a uvolněnějšímu malířskému vyjádření, jehož příkladem může být např. obraz *Spravování síti* (č. kat. 214) z roku 1930.⁴⁰ Souběžně s rybářskou tematikou vznikají díla z venkovského prostředí, kde autor nutně musí pozměnit svou barevnou paletu. Jednalo se o barevně odlišné prostředí, kde se nevyskytovaly pro Kojana hojně užívané odstíny modré a šedé.⁴¹ V obraze *Rozcestí* (č. kat. 217) však tyto pro něj typické odstíny užil pro zdůraznění deštivé atmosféry. Ukázkou, jak mistrně dokázal svou barevnou paletu přizpůsobovat a obměňovat, je obraz *Dům v Olších* (č. kat. 220) z roku 1938. Nejen, že je dílo pojato sytými barevnostmi kontrastující zelené a rumělkově červené, ale autor si zde

³⁷ Miloslav Krajný, *Jan Kojan*, České Budějovice 1979, nestr. – Miroslav Míčko, *Jan Kojan*, Praha 1961, s. 13.

³⁸ Krajný 1979 (pozn. 37), nestr.

³⁹ Krajný 1979 (pozn. 37), nestr., vyobr. 1 – také *Slepí muzikanti* z roku 1920. Liší se však od obrazu ze sbírky GKK v pojetí pozadí. Na tomto obraze je v pozadí hornatá krajina. Na obraze z GKK je hrad na kopci.

⁴⁰ Míčko 1961 (pozn. 37), s. 13-14.

⁴¹ Krajný 1979 (pozn. 37), nestr.

pohrává i se světlem a stínem znázorněného lesa, čímž podporuje kontrast zmíněné barevnosti.⁴²

Pasáček koz z roku 1924 (č. kat. 241) Pravoslava Kotíka vznikl v době, kdy v jeho tvorbě od roku 1919 docházelo k posunu v ikonografii díla. Novým výtvarným námětem se stává člověk jako nositel děje, významu a poselství, který vstupuje do krajiny, vesnice či města. Obrazový děj se odehrává v kulisovité scéně, vytvářené z osobitě pojaté tvarové struktury kubismu. Záměrná je primitivizující stylizace s prvky naivní deformace, přiklání se k monochromnímu projevu, užívá převážně střídme odstíny různých hnědí, které navozují atmosféru zemitosti a kompaktnosti hmoty.⁴³ V letech 1920-24 do Kotíkovy tvorby vniká neoklasicistní názor s primitivizující složkou. Chybí v něm sociální kritika, figury jsou vymezeny pevnou kresbou ohraničující objemy, děj je vsazen do nehlubokého prostoru.⁴⁴ Tyto nastíněné skutečnosti přesně odpovídají obrazu *Pasáček koz* ze sbírky GKK. Převládají tóny hnědi, děj harmonického a poklidného výjevu se odehrává v nepřiliš hlubokém prostoru.⁴⁵

Jan Bauch ve dvacátých a třicátých letech ve své tvorbě čerpá určitou inspiraci z Braquova poválečného díla (do uvolněné geometrické stavby vniká více reálných prvků).⁴⁶ V tomto období se Bauchovy krajiny, podobně jako i ostatní náměty, „*vyznačují volným, hravým rytmem v rozsahu skladebných složek, často vymezených vypjatým obrysem.*“⁴⁷ V případě *Krajiny s mostem* (1930, č. kat. 7) se setkáváme s plošně zjednodušenou krajinou. Důležitým prostorotvorným prvkem je barva a černá robustní linie. Modrá a zelenkavá barevnost, ze které pomocí černé linie

⁴² Míčko 1961 (pozn. 37), s. 15.

⁴³ *Pravoslav Kotík 1889-1970* (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Valdštejnská jízdárna (říjen – listopad 1991), Praha 1991, s. 20.

⁴⁴ *Ibidem*, s. 22.

⁴⁵ *Ibidem*, s. 20.

⁴⁶ Jan Spurný, *Jan Bauch*, Praha 1978, s. 12.

⁴⁷ *Ibidem*.

vystupují obrysy stromů a okolní krajiny, výrazně kontrastuje s rudým reálným prvkem mostu a společně vytvářejí dojem hloubky prostoru.

Oproti tomu krajina Václava Rabase je veskrze realistická a pramení z podnětů prostředí, ze kterého vzešel. Tímto prostředím, které jej formovalo, je oblast Krušovic – mírně zvlněný terén, pole, typicky červená zemina a ploché hřebeny pohoří Džbán.⁴⁸ Často využíval k lineárnímu rozvržení obrazu sítě cest, mezí či polí. Tak je to i v případě obrazů *Žně v Krušovicích ve slunečním jasu* z roku 1932 (č. kat. 394) a *Krajina pod mraky* z roku 1934 (č. kat. 395). U obrazu *Žně v Krušovicích ve slunečním jasu* je užitá pozdně letní a pro něj typická reálná škála rezavých červených, ostré zelené a hluboké modré.⁴⁹ *Krajina pod mraky* vyznívá však melancholičtěji a monumentálně. Spadá do období, kdy se Rabas snažil vyjádřit obecný znak rodné země.⁵⁰ Oba obrazy můžeme zařadit do období, kdy mezi lety 1925-1935 Rabas vytvořil stěžejní a nejvýznamnější část své tvorby.⁵¹

Svým impresionistickým projevem vymezené období doplňuje obraz Václava Radimského *Podzimní slunce v lese* (č. kat. 399). Vznikl v době Radimského závěrečné etapy tvorby, kdy se po letech strávených ve Francii po boku přítele Moneta vrátil do Čech (konkrétně na rodinný statek Pašinka u Kolína).⁵² Tehdejší české malířství se ubíralo zcela odlišným směrem, zatímco Radimský setrval u často kritizovaného a jako

⁴⁸ Václav Rabas – Václav Zoubek (text), *Václav Rabas ve sbírkách Rabasovy galerie*, Rabasova galerie v Rakovníku, Rakovník 1999, s. 17.

⁴⁹ *Ibidem*.

⁵⁰ *Václav Rabas, výběr z díla* (kat. výst.), Západočeská galerie v Plzni – Masné krámy (červen – září 1972), Plzeň 1972, nestr.

⁵¹ Rabas – Zoubek 1999 (pozn. 48), s. 22.

⁵² *Václav Radimský 1867-1946, výběr z malířské tvorby* (kat. výst.), Galerie Felixe Jeneweina v Kutné Hoře – Vlašský dvůr (4. 11. 2005-31. 1. 2006), Východočeská galerie v Pardubicích (1. 3.-28. 5. 2006), Kutná Hora 2005, nestr. – *Václav Radimský 1867-1946, Melancholie, výběr z díla* (kat. výst.), Galerie města Kolína při městském divadle v Kolíně (25. 2.-23.6. 2013), Kolín 2013, s. 11.

anachronismus vnímaného impresionistického projevu.⁵³ Po návratu z Francie se jeho tvorba zaměřila na polabskou krajinu, kterou s velkou pravděpodobností zachycuje i zmíněný obraz z GKK. Obraz *Podzimní slunce v lese* nebyl v rámci signatury či jiného záznamu samotným Radimským datován. Datace tohoto obrazu byla pravděpodobně stanovena na základě štítku nalezeného na blindrámu na zadní straně obrazu, kde se uvádí: „1. členská výstava Myslbeka v pavilonu v Praze 1, Příkopy – duben – květen 1932, olej – „Podzimní slunce v lese“, V. Radimský, ak. malíř, Pašinka v Kolíně“.⁵⁴ Blažíčková – Horová však v obsáhlé monografii Václava Radimského⁵⁵ dílo na základě stylového porovnání s jinými díly datuje do let 1920-1925. Porovnáme-li díla, která Blažíčková – Horová ve výběrovém soupisu díla⁵⁶ datuje do stejné doby, je zde jednoznačná podobnost co do barevnosti, rukopisu i námětů. Nejpatrnější jsou podobné znaky v porovnání s obrazem z GKK u obrazů ze stejného období *Letní den na Labi*⁵⁷ (obr. 6) ze sbírky České spořitelny a *Sušení prádla (Dům u vody)*⁵⁸ (obr. 7) z Galerie Kodl v Praze. Všechny tři obrazy se vyznačují okrově oranžovou barevností a téměř identickým rukopisem malovanou vodní hladinou se spadáním listů a vegetací. Na základě zmíněných podobností navrhuji obraz *Podzimní slunce v lese* (č. kat. 399) zařadit do let 1920-1925.

Zcela ojedinělý v době mezi dvěma válkami byl malířský projev Václava Hejny, v jehož díle se spojil patos prosté existence

⁵³ Naděžda Blažíčková – Horová, *Václav Radimský 1867-1946* (kat. výst.), Galerie hlavního města Prahy – Městská knihovna (28. 10. 2011-5. 2. 2012), Řevnice 2011, s. 36.

⁵⁴ Bártová 2010 (pozn. 1), č. kat. 399.

⁵⁵ Blažíčková – Horová 2011 (pozn. 53), s. 263, č. kat. 326.

⁵⁶ *Ibidem*, s. 209.

⁵⁷ *Ibidem*, s. 262, č. kat. 324.

⁵⁸ *Ibidem*, s. 263, č. kat. 325.

s energickým malířským gestem.⁵⁹ Třicátá léta jsou v tvorbě Hejny obdobím existencionálního expresionismu⁶⁰. Námětově se nejprve potýká s psychologií jednotlivce (včetně sebe sama), zoufalstvím, strachem, depresí, ale následně se odpoutává od introspektivního hledání a věnuje se problémům společnosti.⁶¹ Ranou fází tvorby provází opakující se námět mužské postavy u stolu, která se potýká s vlastními pocity a existencí. Postupně dochází k posunu od zobrazení jednotlivce k vícefigurálním kompozicím (ty jsou i přesto poskládány z jednotlivých motivů)⁶², např. *Tři muži* (č. kat. 103) z roku 1934. Posun ke skupinovým kompozicím vyústí až v jeho nejznámější obraz *Čekárna dr. Schauera*, které maluje v mnoha variantách, např. *Čekárna dr. Schauera* z NG⁶³ (obr. 8), *Čekárna dr. Schauera* z GMU v Roudnici nad Labem⁶⁴ (obr. 9), *Čekárna dr. Schauera* z GVU v Ostravě⁶⁵ (obr. 10). Stejně důležitá byla pro Hejnu i sociální témata pramenící z vlastní životní zkušenosti hmotné nouze. Obracel se k námětu jedlíků a obecně jídla.⁶⁶ Příkladem může být temnými zemitými pastami hnětené *Zátiší s chlebem* (č. kat. 104) z let 1937-38.

Pozornost je nutné věnovat také obrazu *Stopa v písku* z roku 1935 (č. kat. 483) Vojtěcha Tittelbacha. Obraz *Stopa v písku*, jež má pravděpodobně nejméně dvě varianty⁶⁷ (obr. 11), spadá do autorovy tvorby poloviny třicátých let, kdy dochází k zlyřičtění tvorby pomocí abstraktních plastických a lineárních

⁵⁹ Harald Tesan, *Václav Hejna, Barva a bytí* (kat. výst.), Galerie výtvarného umění v Chebu (10. 1.-31. 3. 2013, Museum Moderner Kunst – Wörlen, Passau (20. 4.-16. 6. 2013), Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě (27. 6.-18. 8. 2013), Cheb 2013, s. 149.

⁶⁰ Ibidem, s. 67.

⁶¹ Ibidem, s. 26, 28.

⁶² Ibidem, s. 158.

⁶³ Ibidem, s. 24.

⁶⁴ Ibidem, s. 27.

⁶⁵ Ibidem, s. 30.

⁶⁶ Ibidem, s. 9, 67.

⁶⁷ Luboš Hlaváček, *Vojtěch Tittelbach*, Praha 1986, s. 17, obr. 47 – uvedena varianta *Stopa v písku* II. ze sbírky NG. Další varianta měla být ve sbírce básníka Františka Halase. Na obraze z GKK je na zadní straně plátna štítek „Vojtěch Tittelbach, „*Stopa v písku* I.“, (olej), 1935)“ viz Bártová 2010 (pozn. 1), č. kat. 483.

prvků. Obraz *Stopa v písku* se nese v klidném harmonickém duchu, kdy černá obrysová linie z pozadí vynáší na povrch autorovu formovou představu. Tittelbach se stále více přibližuje surrealistické poetice, ale neztotožňuje se zcela se surrealistickým dogmatem.⁶⁸

Za jeden z nejvýznamnějších obrazů v tomto období, zároveň i celé sbírky, lze považovat dílo Františka Foltýna *Kompozice* (č. kat. 80), které vzniklo před rokem 1938. Patří mezi díla, která předznamenávají konec Foltýnova progresivního malířského pojetí, založeného na vizuálním účinku obrazových plánů, důsledně promyšlené kompozici, působení barev, světelném aranžmá, struktuře barevné plochy, kontrastu ploch a linií.⁶⁹ Již mezi lety 1935-1937 dochází ve Foltýnově tvorbě k zlyričtění jeho kompozic.⁷⁰ S rokem 1938 však přichází s blížícím se válečným konfliktem neblahé tušení konce, které se ve Foltýnových kompozicích projevuje postupným vyhasínáním barev. Právě v tomto období vzniká několik posledních děl, která se vyznačují laděním do šedých, modrých, starorůžových a lila odstínů⁷¹, např. *Kompozice*, 1938 z NG⁷² (obr. 12), *Kompozice*, 1938 ze soukr. majetku⁷³ (obr. 13), *Kompozice*, 1939-1940 z NG⁷⁴ (obr. 15) a také *Kompozice* ze sbírky GKK.

Z nedatovaných je nutné do tohoto období zařadit dva obrazy Františka Kavána, a to *Zima na Svratecku (U Sv. Hamrů)* (č. kat. 202) a *Krajina* (č. kat. 200). Obraz *Zima na Svratecku (U Sv. Hamrů)* lze zařadit na základě autorova pobytu ve Svobodných Hamrech (u Trhové Kamenice, okr. Chrudim), kde pobýval 1925-

⁶⁸ Ibidem, s. 14. – Jiří Kotalík, *Vojtěch Tittelbach*, Praha 1959, s. 8.

⁶⁹ Jiří Hlušíčka, *František Foltýn 1891-1976*, Galerie Antonína Procházky v Brně, Brno 2006, s. 33-34.

⁷⁰ Ibidem, s. 40.

⁷¹ Ibidem, s. 42.

⁷² Ibidem, vyobr. 131 (seznam vyobr. s. 231).

⁷³ Ibidem, vyobr. 132 (seznam vyobr. s. 232).

⁷⁴ *František Foltýn 1891-1976, Košice – Paříž – Brno* (kat. výst.), Moravská galerie v Brně – Pražákův palác (16. 11. 2007-17. 2. 2008), Brno 2007, s. 156.

1930⁷⁵. Kromě názvu obrazu k dataci přispívá opět také signatura, umístěná vlevo dole *KAVÁN (U SV. HAMRŮ)*, kde je uvedena provenience obrazu. Vyvedení signatury u obrazu *Krajina* (č. kat. 200) napovídá, že by se mohlo jednat o dílo z jeho pozdní tvorby. Signatura v době pozdní tvorby je většinou drobná, hluboko v rohu a jednoslovná⁷⁶. Navrhuji tedy zařazení do let 1920-1941.

Vyjma Václava Radimského a Františka Kavána, kteří se svou tvorbou drží spíše předválečné krajinářské tradice, reflektují jmenovaní autoři aktuální tendence českého malířství. Ať jsou to tendence neorealisticke či lyricko – kubistické směřující k surrealismu. Podstatná část obrazů (Jan Kojan, Jan Bauch, Václav Radimský, František Kaván) byla získána převodem z regionálních galerií v Chebu a Karlových Varech či z Okresního domu osvěty v Klatovech. Za velmi šťastné považuji převody z NG a Ministerstva školství a kultury (dnes MK, dále jen MŠK) a nákupy uskutečněné od soukromých sběratelů či starožitnictví. Tak se do sbírky dostala díla hodnotná, která se vymykají tendenčním požadavkům na akviziční činnost, např. obrazy od Františka Foltýna, Václava Hejny, Vojtěcha Tittelbacha.

⁷⁵ Karlíková 1992 (pozn. 24), s. 49.

⁷⁶ Zachař 2009 (pozn. 26), s. 190.

4. ČESKÉ MALÍŘSTVÍ 20. STOLETÍ ZE SBÍREK GALERIE KLATOVY/KLENOVÁ (AKVIZICE 1963-1989) – OBDOBÍ 1939-1945

Období 1939-1945 v akvizicích GKK z let 1963-1989 zastupuje patnáct obrazů. K vymezenému období jsem přiřadila také díla vzniklá v poválečných letech. Poválečná léta jsou zastoupena dvanácti díly. Opět kvůli většímu počtu vytvářím výběr z těchto děl, který ukazuje průřez tvorbou získanou akvizicemi. Do tohoto výběru zařazuji i jeden z nedatovaných obrazů Václava Radimského a jeden obraz Karla Součka. Výběr je tedy následující: Bauch Jan *Kristus*, 1941 (č. kat. 8); Smetana Jan *Příjezd do města*, 1941 (č. kat. 425); Kotík Pravoslav *Kobylky*, 1942 (č. kat. 242); Kotík Pravoslav *Při západu slunce*, 1942 (č. kat. 243); Muzika František *Ležící žena*, 1944 (č. kat. 301); Smetana Jan *Rozhledna*, 1944 (č. kat. 426); Paderlík Arnošt *Nálet*, 1945 (č. kat. 344); Filla Emil *Zátiší s hlavou, mandolínou, podnosem (Zátiší s mandolínou)*, 1948 (č. kat. 71); Kotík Jan *Obraz (Bukurešť)*, 1948 (č. kat. 240); Radimský Václav *Záliv*, [1940] (č. kat. 400); Souček Karel *Automat II.*, [polovina 40. let] (č. kat. 442).

Kristus (č. kat. 8) Jana Baucha z roku 1941 je autorovou reakcí na válečnou situaci. Jeho tvorba se odvrací od subjektivních výtvarných potřeb a obrací ke snaze vyjádřit obavy, bolest, zoufalství lidí. Náboženské náměty, které v té době do své tvorby zařazuje, nemají vyjadřovat náhlý obrat k náboženství a víře, ale lidskou stránku utrpení ukrývající se v náboženských námětech.⁷⁷ *Kristus* na malbě z GKK jako by se skláněl i přes své utrpení na kříži k ženské figuře, aby ji utišil v jejím zármutku. Hlavním tvárným prostředkem je změť dynamických barevných

⁷⁷ Spurný 1978 (pozn. 46), s. 14.

linií v kombinaci s místy užitou důraznou černou obrysovou linií, která celý výjev značně dramaturgizuje.

Zásadním inspiračním zdrojem pro Jana Smetanu bylo již v počátcích jeho tvorby město – jeho zákoutí, panorama, periferie. Charakteristický pro Smetanovu ranou tvorbu byl věcný pohled a lineární stavba⁷⁸, které můžeme zhodnotit i na obraze *Příjezd do města* z roku 1941 (č. kat. 425). V roce 1942 se stal členem tehdy ustanovené *Skupiny 42*, jejíž členy zajímalo především moderní město a člověk v něm, obklopený novými technickými vymoženostmi doby.⁷⁹ Takovou vymožeností byla i rozhledna z obrazu *Rozhledna* 1944 (č. kat. 426).

Ač obrazy *Kobylky* (č. kat. 242) a *Při západu slunce* (č. kat. 243) Pravoslava Kotíka vznikly oba v roce 1942, jsou co do malířské polohy svého autora hluboce odlišné. *Při západu slunce* je harmonickou a poklidnou krajinou s lidskou stafáží, která je prodchnuta expresivitou a fauvistickou barevností. Pravoslav Kotík se námětu krajiny dotkl jen příležitostně a ve většině případů s figurální složkou. Až v závěru své tvorby, v nefigurativním období, tuto figurální složku opouští.⁸⁰ Oproti tomu *Kobylky* jsou výraznou reakcí na válečnou situaci, kdy masa chaoticky se proplétajících tvarově deformovaných těl vytváří pocit neklidu a zmaru.⁸¹ K disharmonii přispívá také výrazný kontrast žlutého pozadí s výrazně expresivní černou obrysovou linií a mdlými odstíny postav.

Období války se promítá také do díla Františka Muziky. V jeho tvorbě z rozmezí let 1940-1945 se odráží žal, beznaděj, smrt.⁸²

⁷⁸ *Jan Smetana, souborná výstava* (kat. výst.), Alšova jihočeská galerie – Wortnerův dům České Budějovice (29. 1.-15. 3. 2009), České Budějovice 2009, s. 2.

⁷⁹ *Zasloužilý umělec Jan Smetana, výběr z díla 1941-1981* (kat.výst.), Galerie umění v Karlových Varech (září – říjen 1982), Galerie výtvarného umění v Chebu (říjen – listopad 1982), Západočeská galerie v Plzni (prosinec 1982 – leden 1983), Krajská galerie v Hradci Králové (1983), rok a místo vydání neuvedeno, nestr.

⁸⁰ Kotík 1991 (pozn. 43), s. 38.

⁸¹ *Ibidem*, s. 48.

⁸² Vlastimil Tetiva – Vlasta Koubská, *František Muzika*, Gallery 2012, s. 160.

Úzkost a hrůza z válečného dění se v díle Muziky zformovala do podoby fantomatických bytostí, ženských torz a fantaskních srostlic, které vycházejí z jeho souznění se surrealismem a předchozím obdobím imaginativního kubismu. Fantomatická ležící postava z obrazu *Ležící figura* z roku 1944 má svůj předstupeň právě v dílech imaginativního kubismu (např. tušová kresba *Ležící figura*, 1931 z GMU v Roudnici nad Labem⁸³) nebo době autorova přiblížení se k surrealismu⁸⁴ (např. kresba *Zápas*, 1936 z GMU v Roudnici nad Labem⁸⁵, perokresba *Raněný*, 1937 z NG⁸⁶). Toto maximálně zredukované pojetí figury je oproštěno od válečné atmosféry a cítíme z něj podobnost s dílem Henry Moora.⁸⁷ Figura leží v neurčitěm prostoru mimo čas a reálný svět. Téměř identickou ležící figuru ztvárnil Muzika v roce 1944 také na obraze *Tři figury*⁸⁸ ze soukromé sbírky (obr. 15). Podobnou barevnost, tedy červenou v kontrastu se zelenou, použil Muzika také u obrazu *Zrcadlení* (1944, NG⁸⁹).

S blížícím se koncem války proniká do tvorby Arnošta Paderlíka motiv kohouta jako symbol zoufalství a zděšení. Současně jeho díla přibírají na dramatičnosti a barevnosti. Kohout v Paderlíkově podání představuje synonymum války a válečných sirén. V roce 1945 namaloval obraz *Dítě s kohoutem* (obr. 16), který je častěji uváděn pod názvem *Nálet* (č. kat. 344), který se nachází ve sbírce GKK. Dramatické napětí a expresivní výraz zde

⁸³ Ibidem, s. 78, vyobr. 052.

⁸⁴ Tetiva – Koubská 2012 (pozn. 82), s. 117, 126 – František Muzika nepřijal zcela surrealistickou doktrínu. Spíše se svou tvorbou v určitých bodech se surrealismem stětoval. Surrealismus byl tehdy jedinou tendencí, která odpovídala úměrně době od první po druhou světovou válku.

⁸⁵

⁸⁶ Tetiva – Koubská 2012 (pozn. 82), s. 124, vyobr. 090.

⁸⁷ Ibidem, s. 142.

⁸⁸ Šmejkal František, *František Muzika*, Praha 1966, vyobr. 92.

⁸⁹ Tetiva – Koubská 2012 (pozn. 82), s. 168, vyobr. 132.

dosáhli mimořádné míry.⁹⁰ V roce 1946 vznikla druhá varianta s názvem *Dítě s kohoutem*⁹¹, která si stále udržuje vysokou míru expresivity. Dramatické napětí se však mění v úzkost a strach.

Emil Filla se v poválečné tvorbě vracel k figurálním námětům a zátiším. Již od třicátých let do jeho zátiší pronikají hlavy či busty. Nejintenzivněji však mezi lety 1946-1948.⁹² Z tohoto období také pochází dílo *Zátiší s hlavou, mandolínou, podnosem (Zátiší s mandolínou)* (č. kat. 71), které bylo v roce 1948 prezentováno na benátském bienále.⁹³ Dílo jednoznačně pracuje s kubistickými prvky, které Fillovou tvorbou prostupují i přes příklon k expresionistickému realismu.⁹⁴

Jako člena *Skupiny 42* provázelo Jana Kotíka v jeho tvorbě čtyřicátých let téma města a člověka v něm. Již před polovinou čtyřicátých let se figury v jeho obrazech proměnily ve složitou kompozici linií a ploch. Často se i prolínají s okolím. Kolem roku 1945 se přidává tendence znakovosti a v roce 1947 výraznější eliminace perspektivního pojetí obrazové plochy.⁹⁵ V tomto tvůrčím období Kotík namaloval mimo jiné také dílo *Obraz (Bukurešť)* (1948, č. kat. 240), které je rozčleněno do komplikované kompozice geometrizujících linií a zářivých barevných ploch.⁹⁶ Podobně traktovanou obrazovou plochu můžeme vidět již na obraze z roku 1947 *Deště* ze sbírky GASK⁹⁷, kde je obrazová plocha protnuta spíše souborem vertikál.

Obraz *Záliv* (č. kat. 400) Václava Radimského, který ve sbírce GKK figuruje jako nedatovaný, Blažíčková – Horová v již v předchozí kapitole zmíněné monografii zařazuje do roku

⁹⁰ Jiří Ptáček (ed.), *Arnošt Paderlík*, České Budějovice 2002, s. 16.

⁹¹ *Ibidem*, s. 99, vyobr. 33.

⁹² Vojtěch Lahoda, *Emil Filla*, Praha 2007, s. 567.

⁹³ Bártová 2010 (pozn. 1), č. kat. 71.

⁹⁴ *Emil Filla (1882-1953)* (kat. výst.), Jízdárna Pražského hradu (30. 5.-31. 10. 2007), Muzeum umění Olomouc (29. 11. 2007-17. 2. 2008), Praha 2007, s. 76.

⁹⁵ Iva Mladičová (ed.), *Jan Kotík (1916-2002)*, Praha 2011, s. 42.

⁹⁶ *Ibidem*.

⁹⁷ *Ibidem*, s. 302, vyobr. 247.

1940.⁹⁸ Opět v porovnání s jiným dílem, které je samotným autorem datováno do roku 1940, a to s obrazem *Labská partie (Labe)*⁹⁹ z Regionálního muzea v Kolíně (obr. 17), můžeme vypožorovat jisté podobnosti. V obou obrazech zachycuje Radimský pastelově stříbřitou barevnou paletou, s pozůstatky okrově oranžové barevnosti, proud řeky Labe a bujnou vegetaci na jejích březích. Podobnou barevnou paletou panuje i obraz *Vodní zákoutí*¹⁰⁰ ze soukromé sbírky (obr. 18), opět z roku 1940. Navrhují tedy obraz *Záliv* (č. kat. 400) datovat do roku 1940.

Nedatován je dosud také obraz Karla Součka *Automat II.* (č. kat. 442). Ve čtyřicátých letech se Souček často obracel k námětům městských interiérů jídelen, bufetů či automatů, které vycházely z jeho zaujetí životem na ulici, kde se odehrávají každodenní příběhy.¹⁰¹ Obraz *Automat II.* (č. kat. 442) vzhledem k ještě poměrně realistickému zobrazení (pozdější díla stejných námětů jsou mnohem dynamičtější a expresivnější – viz kapitoly 5. a 6.) můžeme pravděpodobně zařadit do poloviny čtyřicátých let.¹⁰²

Pro malby vybrané do tohoto časového údobí je signifikantní reakce na válečnou situaci, která proniká i do poválečné tvorby. Autoři vyjadřují zoufalství a beznaděj z nastolených pořádků (Arnošt Paderlík). Obrací se k náboženským námětům (Jan Bauch), námětům měst a člověk (Jan Smetana, František Gross, Jan Kotík, Karel Souček). V poválečných letech dochází k opětovnému napojení českého malířství na mezinárodní scénu. Vzhledem k realisticky expresivní a civilistní notě vybraných děl nebylo problematické je zařazovat mezi akvizice, které opět proběhly převážně po ustanovení galerie převodem z Galerie umění Karlovy Vary, MK a odboru školství a kultury okresního

⁹⁸ Blažíčková – Horová 2011 (pozn. 53), s. 279, č. kat. 419 – zde je obraz nazván *Záliv na Labi*.

⁹⁹ Ibidem, s. 277, č. kat. 411.

¹⁰⁰ Ibidem, s. 278, č. kat. 415.

¹⁰¹ Jiří Kotalík, *Karel Souček, Data a svědectví o jeho cestě životem a uměním*, Praha 1983, s. 29-30.

¹⁰² Ibidem, s. 30 – zde zmínka o obraze *Automat II.* z let 1944-45. Není však možné ověřit zda se jedná o stejný obraz jako ve sbírce GKK.

národního výboru (dále OŠK ONV). Vidíme zde také patrný náznak zájmu a snahy o získání děl členů *Skupiny 42* (František Gross, Jan Smetana, Jan Kotík, Karel Souček) a *Sedm v říjnu* (Arnošt Paderlík, v kapitole 3. Václav Hejna). Za velmi osvícený krok vnímám zakoupení obrazu Františka Muziky v roce 1986, souputníka tehdejší mladé generace sdružující se do zmíněných skupin.

5. ČESKÉ MALÍŘSTVÍ 20. STOLETÍ ZE SBÍREK GALERIE KLATOVY/KLENOVÁ (AKVIZICE 1963-1989) – OBDOBÍ 50. – 60. léta

Do období 50. – 60. let z akvizic GKK z let 1963-1989 spadá sto osmdesát šest obrazů. S ohledem na početné zastoupení období prezentuji opět pouze výběr z tohoto souboru, který ukazuje průřez tvorbou získanou akvizicemi. Z nedatovaných je nutné k výběru přiřadit jeden obraz Arnošta Paderlíka a jeden obraz Františka Grosse. Výběr je složen z následujících obrazů: Filla Emil *Kystra*, 1951 (č. kat. 72); Liesler Josef *Baklažánky*, 1952 (č. kat. 263); Liesler Josef *Polní kytice*, 1952 (č. kat. 264); Liesler Josef *Zátiší s černým džbánem*, 1952 (č. kat. 265); Paderlík Arnošt *Meloun*, 1953 (č. kat. 345); Fišárek Alois *Krajina*, 1955 (č. kat. 73); Lhoták Kamil *Předměstí č. 30*, 1955 (č. kat. 260); Bauch Jan *Belveder*, 1957 (č. kat. 9); John Jiří *Atelier*, 1958 (č. kat. 181); Liesler Josef *Nadřa pije čaj*, 1959 (č. kat. 266); Bauch Jan *Akt*, 1960 (č. kat. 10); Fišárek Alois *Zátiší*, 1961 (č. kat. 74); Fišárek Alois *Zátiší se sklenicí červeného vína*, 1961 (č. kat. 75); Paur Jaroslav *Spálené město*, 1961 (č. kat. 359); Souček Karel *Večer ve městě*, 1962 (č. kat. 436); Válová Květoslava *Kolaři*, 1962 (č. kat. 512); Liesler Josef *Číhající minotaur*, 1963 (č. kat. 267); Paderlík Arnošt *Pomeranče*, 1963 (č. kat. 346); Souček Karel *Kavárna*, 1963 (č. kat. 437); Fišárek Alois *Na venkovské almárce*, 1964 (č. kat. 76); Kotík Pravoslav *Obydlí básníka*, 1964 (č. kat. 244); Paderlík Arnošt *Zátiší se špačkem*, 1964 (č. kat. 347); Smetana Jan *Únor*, 1964 (č. kat. 428); Souček Karel *Londýnský motiv*, 1964 (č. kat. 438); Gross František *Strojek*, 1967 (č. kat. 89); Orišková Petra *Těšení*, 1967 (č. kat. 327); Paderlík Arnošt *Hemingwayovský motiv*, 1967 (č. kat. 348), Paderlík Arnošt *Dopis z vojny*, [60. léta] (č. kat.

350), Gross František *Přerušená rozmluva*, [1. polovina 60. let] (č. kat. 91).

Obraz *Kystra* (č. kat. 72) Emila Filly z roku 1951 patří jednoznačně do cyklu krajin *České středohoří*. Filla ztvárňoval klasické téma krajiny, ale jako vzdor proti tehdejšímu uměleckému diktátu socialistického realismu do ní implementoval čínský způsob malby tušemi. Krajiny z Českého středohoří jsou typické panoramatickým formátem, tušovou štětcovou malbou a rozmývanými barevnými tušemi.¹⁰³ Krajina je zachycena v horizontálních pásích, které jsou rozčleněny keři, korunami stromů či perspektivně sbíhajícími se poli. V případě obrazu *Kystra* širokou krajinu rozčleňuje pás venkovských stavení, částečně ukrytý ve stromoví.¹⁰⁴

Součástí sbírky je i menší soubor děl Josefa Lieslera. Obrazy *Baklažánky* (č. kat. 263), *Polní kytice* (č. kat. 264) a *Zátiší s černým džbánem* (č. kat. 265) z roku 1952 pochází pravděpodobně z období autorovy návštěvy Slovenska, která pro něj objevila množství nových motivů a námětů z lidového prostředí a zvyků.¹⁰⁵ Z rodinného prostředí pochází dynamickým rukopisem pojatý námět obrazu *Nad'a pije čaj* (č. kat. 266) z roku 1959. Oproti tomu se výrazně liší dílo *Číhající minotaur* (č. kat. 267) z roku 1963. Autor se přiklání k mytologickému námětu ve výrazně expresivním pastózním podání.

Arnošt Paderlík se ve svém díle osvobozuje od prožitých válečných let jasnými barevnými pastami a vzpomínkami na dětství, které pro něj symbolizovaly koláče a prosté běžné věci.¹⁰⁶ V padesátých letech maluje pastózní a reliéfní kompozice různých plodů a „darů tohoto světa“, které se blíží zátiším

¹⁰³ Lahoda 2007 (pozn. 92), s. 651-652.

¹⁰⁴ Jiří Hlušíčka, *Emil Filla (1882-1953)*, Brno 2003, s. 37.

¹⁰⁵ Simeona Hošková, *Josef Liesler*, Praha 1988, s. 41.

¹⁰⁶ Ptáček 2002 (pozn. 90), s. 7, 19.

Josefa Navrátila¹⁰⁷, např. *Meloun* (č. kat. 345) z roku 1953. Šedesátá léta se v Paderlíkové tvorbě nesou v duchu jednoduchosti tvarů, výrazné barevnosti, plošnosti a kresebnosti, které se někdy podobají až lidovému umění¹⁰⁸, např. *Pomeranče* (č. kat. 346) z roku 1963. Do zátiší vnikají již zmíněné vzpomínky z dětství na kruhové koláče dělené na výseče při posvícení a poutích. Koláče se pro něj stávají motivem, který rozpracovává v mnohých variantách. Mandle a rozinky na koláčích nevytváří jen dekorativní prvek. Mnohdy mohou představovat jinotaj, kdy se z výseku může stát i hlava smrtky¹⁰⁹, jako např. u *Zátiší se špačkem* (č. kat. 347) z roku 1964. Ani v poválečných letech Paderlík neupouští od motivu kohouta, který jej provázal ve válečných časech. *Hemingwayovský motiv* (č. kat. 348) s kočkou nesoucí mrtvého ptáka a mrtvým kohoutem z roku 1967¹¹⁰ představuje i bez válečné symboliky stále silný a působivý námět.¹¹¹ Z nedatovaných je k tomuto souboru děl Arnošta Paderlíka nutné přiřadit také obraz *Dopis z vojny* (č. kat. 350), který na základě podobnosti (rukopis, obrazové pojetí, motiv koláče) s již zmíněnými díly lze zařadit do šedesátých let.

Obrazům se Alois Fišárek v druhé polovině padesátých let věnoval spíše poskrovnu. Vznikají převážně krajiny a zátiší. V krajinách se autor pokouší o vyvážení impresivního a harmonického působení díla. Z této doby pochází obraz *Krajina* (1955, č. kat. 73).¹¹² V šedesátých letech ovšem převažuje námětově zátiší. Obrazy *Zátiší* (1961, č. kat. 74), *Zátiší se sklenicí červeného vína* (1961, č. kat. 75) a *Na venkovské almárce* (č. kat. 76) z roku 1964 čerpají z Fišárkových zátiší

¹⁰⁷ Ibidem, s. 20.

¹⁰⁸ Ibidem, s. 26.

¹⁰⁹ Ibidem, s. 19.

¹¹⁰ V monografii Ptáček 2002 (pozn. 90) autor uvádí název *Hemingwayovské zátiší* a dataci 1957. Signatura na obraze však dílo řadí do roku 1967. Název upřesňuje štítek na zadní straně obrazu viz. Bártová 2010 (pozn. 1), č. kat. 348.

¹¹¹ Ptáček 2002 (pozn. 90), s.20, 22.

¹¹² Miroslav Lamač, *Alois Fišárek*, Praha 1987, s. 96.

z třicátých let, která vycházejí z kubismu a fauvismu. Desku stolu, která figuruje na většině zátiší, autor nadzvedne a na ní zobrazí předměty v různých zorných úhlech.¹¹³ V případě *Zátiší* (č. kat. 74)¹¹⁴ se jedná o druhou variantu obrazu *Zátiší s vínem*, který vznikl již v roce 1945. Nejen v tomto případě Fišárek zpracovává stejný námět s odstupem času ve vícero obměnách.¹¹⁵

Tvorbou Kamila Lhotáka se od počátků prolíná městské prostředí a civilistní tematika. A nebylo tomu jinak ani v padesátých letech.¹¹⁶ V roce 1955 vznikl obraz drobných rozměrů *Předměstí č. 30* (č. kat. 260), který zachycuje úzký výsek ulice na blíže neurčeném předměstí, ohraničený ohradní zdí s nepostradatelnou reklamou a kouřícím komínem za zdí.

Jan Bauch ani v poválečných letech neopustil náměty z pražského prostředí, které jej provází od mládí, jako např. *Belveder* (č. kat. 9) z roku 1957.¹¹⁷ Obrazy z padesátých a šedesátých let jsou specifické stupňovanou dramaturgií pomocí reliéfně hnětených barevných vrstev.¹¹⁸ Jeho specifický pastózní a zářivými barvami prodchnutý rukopis se neuplatňoval jen u krajinných, ale i figurálních motivů. Obrazová plocha díla *Akt* (č. kat. 10) z roku 1960 je uhnětena z bohaté reliéfní vrstvy zářivých barevných tónů, ze kterých vystupuje nahé ženské tělo.

Oproti živým a barevně rozverným dílům Jana Baucha má obraz Jiřího Johna *Atelier* z roku 1958 (č. kat. 181) spíše tichý a jemný ráz. K častým námětům, které autor ztvárňoval, patří i prostory interiérů.¹¹⁹ Jeho díla vynikala tajemnem, harmonií a klidem.¹²⁰ Tyto obrazové vlastnosti byly v případě *Atelieru* (č. kat. 181)

¹¹³ Ibidem, s. 15.

¹¹⁴ Lamač 1987 (pozn. 112), vyobr. 95 – zde je obraz *Zátiší* (č. kat. 74) uvedeno pod názvem *Zátiší s vínem*.

¹¹⁵ Ibidem, s. 104. V roce 1964 vznikla další varianta viz. Lamač 1987 (pozn. 112), vyobr. 96.

¹¹⁶ L. H. Augustin, *Kamil Lhoták*, Praha 2000, s. 162.

¹¹⁷ Spurný 1978 (pozn. 46), s. 16.

¹¹⁸ Ibidem, s. 17.

¹¹⁹ Jaromír Zemina, *Jiří John, deset úvah o umění, o přírodě, o životě a umírání*, Praha 1992, s. 40.

¹²⁰ Ibidem, s. 30, 41.

podpořeny jemnou barevností v hnědých a narůžovělých tónech. Průhled do ateliéru jako by diváka zval, aby vstoupil do díla.

Pro Jaroslava Paura bylo v poválečných letech, tak jako pro bývalé členy Skupiny 42, inspiračním zdrojem město. Paur se však ubíral více osobitou cestou, kdy se mu námětovým zdrojem stává velkoměsto zničené a zpustošené, civilizační fenomén ve velkoměstě či velkoměsto budoucnosti s kosmickými prvky.¹²¹ Záznamem zpustošeného města je i obraz *Spálené město* (č. kat. 359) namalovaný v roce 1961. Spálené a mrtvolné město s rudým apokalyptickým nebem, na němž tkví temné slunce, symbolizuje hrůzu a nebezpečí atomové války.¹²² Toto dramatické vidění města je jednoznačně pozůstatkem válečných prožitků a autorovy návštěvy zničené Varšavy v roce 1946.

Téma město bylo směřodatné také pro Karla Součka, který námět pojal jako sondu do ruchu a života moderního města.¹²³ Středem zájmu se mu stávají kavárny, pasáže, kadeřnictví, výkladní skříně a ruch v ulicích.¹²⁴ Tyto motivy zachycuje bohatým vrstvením hutných barevných past a dynamickým někdy až gestickým rukopisem.¹²⁵ Výrazným inspiračním zdrojem byla pro autora cesta do Paříže a Londýna v roce 1961¹²⁶, z které čerpají i díla ze sbírky GKK. Do pařížských motivů, které se vyznačují geometrickou obrazovou konstrukcí s různými barevnými črtami, můžeme zařadit *Večer ve městě* z roku 1962 (č. kat. 436).¹²⁷ Mezi lety 1962-1964 se motivy přeměňují do zobecňující představy města.¹²⁸ To platí pro již zmíněný obraz

¹²¹ Jaroslav Paur, *zasloužilý umělec, obrazy* (kat. výst.), Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích (březen – květen 1981), Litoměřice 1981, nestr. – Jaroslav Paur (kat. výst.), Galerie Václava Špály v Praze (únor – březen 1965), Praha 1965, nestr.

¹²² Jaroslav Paur – *obrazy* (kat. výst.), Oblastní galerie v Olomouci, 1964, nestr. – Paur 1965 (pozn. 121), nestr.

¹²³ Kotalík 1983 (pozn. 101), s. 66.

¹²⁴ *Ibidem*, s. 67.

¹²⁵ *Ibidem*, s. 68.

¹²⁶ *Ibidem*, s. 69.

¹²⁷ *Ibidem*, s. 70.

¹²⁸ *Ibidem*.

Večer ve městě (č. kat. 436), ale také pro obraz *Kavárna* z roku 1963 (č. kat. 437). Inspirován Londýnem, jak název napovídá, je obraz *Londýnský motiv* z roku 1964 (č. kat. 438), který se jako další díla z roku 1964 vyznačuje energickým expresivním rukopisem¹²⁹ a vrstvenými plochami šedí, modří, hnědí a prosvětlujícími plochami odstínů oranžové.

Součástí sbírky je také obraz jedné ze sester Válových, *Květy, Kolaři* (č. kat. 512) z roku 1962. Už od padesátých let do tvorby sester Válových proniká vliv prostředí, ve kterém prožily celý život. Tím místem s *geniem loci*, které sestry Válovy tak často ve svých dílech zachycovaly, bylo Kladno a jeho hutě.¹³⁰ Námětově sestry zaujalo především dělnické prostředí hutí a každodenní život dělníků, který zpodobňují velmi syrovým způsobem. Konkrétně obrazy *Květy Válové* z počátku šedesátých let, tedy i *Kolaři* (č. kat. 512), jsou malovány rustikálně a robustně s primitivizujícími prvky.¹³¹ Surové a pravdivé pojetí dělnických motivů sester Válových bylo velmi vzdálené tehdejšímu požadavku na zobrazování budovatelských námětů.¹³²

Dílo Pravoslava Kotíka *Obydlí básníka* z roku 1964 spadá do autorovy pozdní nefigurativní tvorby, ke které se postupně přikláněl od poloviny 50. let.¹³³ Ke sklonku své tvorby upouští od spojení s realitou, z děl se vytrácí zobrazovací funkce a autor dává volný průběh vlastní sebereflexi. Stejně jako v předchozích vývojových etapách jeho tvorby je tvorba nefigurativního období plná paralelních projevů a nejrůznějších námětů.¹³⁴ *Obydlí básníka* je jedním z obrazů, který vznikl z Kotíkovy potřeby experimentovat, což mu umožňovala jeho mimořádná

¹²⁹ Ibidem.

¹³⁰ *Jitka | Květa Válovy* (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Veletržní palác (31. 3.-18. 6. 2000), Praha 2002, s. 49. – *Jitka a Květa Válovy, malá retrospektiva* (kat. výst.), Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích (18. 2. 2001-17. 4. 2011), Litoměřice 2011, s. 5, 8.

¹³¹ *Jitka | Květa Válovy 2002* (pozn. 130), s. 55.

¹³² Ibidem, s. 49. – *Jitka a Květa Válovy 2011* (pozn. 130), s. 7.

¹³³ Kotík 1991 (pozn. 43), s. 59.

¹³⁴ Ibidem, s. 64.

technologická znalost. Užívá nejrůznějších materiálů (provazů, fáčoviny, apod.), kterými dosahuje nejrůznějších efektů a struktur.¹³⁵

Inspiračním zdrojem v šedesátých letech je Janu Smetanovi příroda. Krajinu transformuje, abstrahuje a skládá do nových struktur. Nejedná se však o čistou abstrakci. Obrazy mají svůj základ v koloběhu přírody (plození, růst, množení, úhyn).¹³⁶ Krajiny, stejně tak i obraz *Únor* (č. kat. 428) z roku 1964, jsou malovány sytými a hustými barvami. Do jednotlivých ploch je vymezují černé kontury. Často dominují odstíny zelené, které nezachycují jen pro přírodu nejčastější odstín, ale souvisí s naznačeným koloběhem přírody. Zelenou doplňují další pro přírodu typické odstíny béžové, hnědé či šedých odstínů, které taktéž zapadají do již zmíněného principu.¹³⁷

František Gross v průběhu celé své tvorby rozvíjel motiv tzv. strojků. Nejčastěji se tento motiv uplatňoval v době Grossova působení ve *Skupině 42*, kdy vznikají různé variace, např. figura – strojek, člověk – stroj, stroj – člověk apod.¹³⁸ V šedesátých letech autor ustálil svůj princip tvarové skladby těchto konstrukcí. Vzniká skladba ze spousty plochých útvarů v čistých lokálních barvách, které se navzájem proplétají, ale tvoří jeden celek.¹³⁹ Kresebně rozvržené plochy uzavírá obrysová linie.¹⁴⁰ Toto Grossovo tvůrčí období je ve sbírce zastoupeno obrazem *Strojek* z roku 1967 (č. kat. 89). Do první poloviny šedesátých let bych zařadila také obraz *Přerušená rozmluva*, (č. kat. 91), který figuruje mezi nedatovanými díly. V první

¹³⁵ Ibidem, s. 66-67.

¹³⁶ Jan Smetana, *Energie: Světlo a hmota (kat. výst.)*, Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích (23. 2.-9. 4. 2006), Litoměřice 2006, nestr.

¹³⁷ Smetana 2009 (pozn. 78), s. 3.

¹³⁸ Eva Petrová, *František Gross*, Praha 2004, s. 111-121. – *Zasloužilý umělec František Gross, výběr z díla 1931-1983* (kat. výst.), Galérie Václava Špály (1. 11.-4. 12. 1983), Galérie umění Karlovy Vary (29. 3.-29. 4. 1984), Praha 1984, nestr.

¹³⁹ Ibidem, s. 179.

¹⁴⁰ Ibidem, s. 181.

polovině šedesátých let totiž Gross experimentoval s litím a kapáním barvy. V některých případech litím přímo vykresluje kontury, které uzavírají barevné plochy na obrazové ploše, např. *Hlavonožec*, 1964¹⁴¹ (obr. 19), *Hnědá hlava*, 1964¹⁴² (obr. 20). Jindy vykreslí obrys litou konturou tvary pouze v prvním plánu a v pozadí zůstávají barevné plochy¹⁴³, jako u obrazu *Přerušená rozmluva* (č. kat. 89). Pro dataci svědčí také skutečnost, že je obraz namalován na sololitové desce, na níž Gross v šedesátých letech namaloval většinu svých děl.¹⁴⁴

Jako předznamenání následující kapitoly můžeme v tomto výběru považovat obraz *Těšení* (č. kat. 327) Petry Oriěškové z roku 1967. Petra Oriěšková patří ke generaci, která nauměleckou scénu nastupovala v druhé polovině šedesátých let. Směr autorčině rané tvorbě udávají lidské postavy, které nejsou sledovány jen jako výtvarný objekt, ale také pro problematičnost lidského bytí. Ke konci šedesátých let se do popředí dostávají detaily lidské tváře či těla, které vytvářejí dojem chaotické změti, jako např. u obrazu *Těšení* (č. kat. 327). Tato chaotická změť je však přepisem optické skutečnosti (konkrétní situace), která je osobitým způsobem převedená na plátno.¹⁴⁵

Těsně po vzniku GKK byly získány vždy po jednom kusu obrazy Aloise Fišárka a Jiřího Johna. Převážná část děl z tohoto výběru byla získána do sbírky v průběhu šedesátých a počátkem sedmdesátých let převody z MK v rámci každoročních nákupů¹⁴⁶ (Josef Liesler, většina konvolutu děl Arnošta Paderlíka, většina konvolutu Aloise Fišárka, Kamil Lhoták, Jan Bauch, Karel Souček,

¹⁴¹ Ibidem, s. 167, 270, vyobr. 195.

¹⁴² Ibidem, s. 169, 270, vyobr. 199.

¹⁴³ Ibidem, s. 171.

¹⁴⁴ Ibidem, s. 179.

¹⁴⁵ *Petra Oriěšková, obrazy – kresby, výběr z tvorby 1966-2011* (kat. výst.), Alšova jihočeská galerie – Wortnerův dům České Budějovice (13. 12. 2001-27. 1. 2002), České Budějovice 2002, nestr.

¹⁴⁶ Bártová 2010 (pozn. 1), s. 26.

Jan Smetana, Květa Válová, František Gross). Překvapivý je převod obrazu Květy Válové, která svou robustní primitivizující tvorbou neodpovídala tehdejšímu požadavku na budovatelské náměty. Převodem z regionálních institucí Galerie výtvarného umění v Chebu a Galerie umění v Karlových Varech byla získána po jednom kusu díla Josefa Lieslera a Arnoště Paderlíka. Vliv na získávání děl, ne zcela odpovídajících tehdejším požadavkům na umění, mohly mít patrně dobré kontakty tehdejšího ředitele GKK Karla Adámka s Miroslavem Kudrnou z Ministerstva kultury a Jiřím Kotalíkem, ředitelem NG a patronem mnohých regionálních galerií. Nákupní komise v roce 1988 kupuje dvě díla – obraz Emila Filly z cyklu *České středohoří*, který byl tvořen záměrně s implementovanými prvky čínské tušové malby jako protest proti tehdejšímu diktátu socialistického realismu a plátno *Těšení* od Petry Oriěškové. Toto plátno bylo zakoupeno přímo od autorky a GKK si opět připravuje živnou půdu pro směřování další sbírkotvorné činnosti.

6. ČESKÉ MALÍŘSTVÍ 20. STOLETÍ ZE SBÍREK GALERIE KLATOVY/KLENOVÁ (AKVIZICE 1963-1989) – OBDOBÍ 1968-1989

Období 1968-1989 z akvizic z let 1963-1989 je zastoupeno sto sedmdesát šesti obrazy. Z důvodu početného zastoupení období prezentuji opět pouze výběr z tohoto souboru, který ukazuje průřez tvorbou získanou akvizicemi. K výběru je nutné přiřadit jeden obraz Ivana Ouhela, dva obrazy Ludmily Jiřincové, jeden obraz Karla Součka a jeden obraz Jana Smetany ze souboru nedatovaných děl. Výběr tvoří následující díla: Bauch Jan *Hrací stůl*, 1968 (č. kat. 11); Smetana Jan *Až na konci lesa*, 1969 (č. kat. 429); Smetana Jan *Laboratoř II.*, 1969 (č. kat. 430); Souček Karel *Don Quijote*, 1969 (č. kat. 39); Gross František *Dobry den periferie*, 1970 (č. kat. 90); Modrý Vladimír *Otava (Mrak a slunce)*, 1973 (č. kat. 297); Sopko Jiří *Úroda*, 1973 (č. kat. 433); Souček Karel, *La passage blue (Modrá pasáž)*, 1975 (č. kat. 440); Valter Karel *Fukar v poli*, 1975 (č. kat. 509); Valter Karel *Kaplicko u Dluhoště*, 1976 (č. kat. 510); Janeček Ota *Hnědý pták*, 1977 (č. kat. 158); Ouhel Ivan *Dialog*, 1977 (č. kat. 341); Kotyza Vladivoj *Krajina*, 1978 (č. kat. 247); Smetana Jan *Nocturno*, 1978 (č. kat. 431); Jiřincová Ludmila *Kytice s černým závojem*, 1979 (č. kat. 174); Paderlík Arnošt *Zátiší s kostkovaným ubrusem*, 1980 (č. kat. 349); Zátiší s kostkovaným ubrusem, 1980 (č. kat. 349); Čelakovský Miloslav *Hřiště* (č. kat. 50), 1981; Jiřincová Ludmila *Pohár vzpomínek*, 1981 (č. kat. 175); Sopko Jiří *Tukani*, 1981 (č. kat. 434); Souček Karel *Don Quijote*, 1982 (č. kat. 441); Orišková Petra *Přerušný sen*, 1983 (č. kat. 328); Petra *Přerušný sen*, 1983 (č. kat. 328); Čelakovský Miloslav *Podzimní motiv* (č. kat. 51), 1984; Ouhel Ivan *Kytka*, 1984 (č. kat. 342); Bláha Václav ml. *Konstrukce*, 1986 (č. kat. 22); Hodonský František *V prostoru*, 1986 (č. kat. 113); Samec Jan ml. *V zatopeném lomu*, 1986 (č. kat. 411); Sozanský Jiří *Incident I.*,

1986-1987 (č. kat. 445); Balšán Václav *Kopec*, 1987 (č. kat. 3); Balšán Václav *Zničený strom*, 1987 (č. kat. 4); Bláha Václav ml. *Tři hlavy*, 1987 (č. kat. 23); Rittstein Michael *Vysávání*, 1987 (č. kat. 402); Samec Jan ml. *Důl u Karlových Varů*, 1987 (č. kat. 412); Hodonský František *Hnízda nad rybníkem*, 1988 (č. kat. 114); Švéda Tomáš *Strom*, 1988 (č. kat. 481); Ouhel Ivan *Krajina* [kolem 1975] (č. kat. 343); Jiřincová Ludmila *Akt*, [1979] (č. kat. 176); Jiřincová Ludmila *V podzimní mlze*, [1979] (č. kat. 177); Jan Smetana, *Vzpomínka z daleké cesty III.*, [1980] (č. kat. 432).

Jan Bauch si i na sklonku šedesátých let udržel svůj specifický pastózní a zářivými barvami prodchnutý rukopis. Na konci šedesátých a počátků sedmdesátých let, kdy se často pohybuje v prostředí cirkusů¹⁴⁷, maluje také hudebně laděná díla, např. *Hrací stůl* (1968, č. kat. 11) či další variantu *Hrací stůl*¹⁴⁸ (1972, obr. 21). V obou případech se jedná o vertikálně budovanou skladbu hudebních nástrojů, postav a rekvizit, které symbolizují apoteózu hudby.¹⁴⁹

Taktéž Jan Smetana po roce 1968 čerpá z inspiračního zdroje nastoleného na počátku šedesátých let, tj. příroda a její cyklus.¹⁵⁰ Obraz *Až na konci lesa* (č. kat. 429) z roku 1969, však oproti výše zmíněnému obrazu *Únor* (viz kapitola 5., 1964, č. kat. 428), poskládaného z abstraktních barevných ploch, je utvářen kresebnou konstrukcí tvarů na pastózním pozadí. Po roce 1968 se Smetana v některých obrazech obrací k tématu moderní vědy a techniky v několika obrazových variantách laboratoří¹⁵¹, např. *Laboratoř II.* (1969, č. kat. 430). Obrazová plocha je opět protnuta kresebnou konstrukcí tvarů, která

¹⁴⁷ Spurný 1978 (pozn. 46), s. 19-21.

¹⁴⁸ Ibidem, vyobr. 75.

¹⁴⁹ Ibidem, s. 21.

¹⁵⁰ Smetana 2009 (pozn. 78), s. 4.

¹⁵¹ Smetana 1941-1981 (pozn. 79), nestr.

v tomto případě vytváří srostlici laboratorního náčiní. Sterilnost laboratorního náčiní, vykresleného černou obrysovou linií na bílém podkladu, autor rozbíjí kontrastním sytě žlutým pozadím. Výrazně pastózním rukopisem s méně výraznou kresebnou konstrukcí se vyznačuje obraz *Nocturno* (č. kat. 431) z roku 1978, inspirovaný pravděpodobně autorovou zahradou.¹⁵² K souboru děl Jana Smetany zařazených do této kapitoly patří také nedatovaný obraz *Vzpomínka z daleké cesty III.* (č. kat. 432). Vzhledem k tomu, že obraz je signován *80 Smetana*, lze jej s velkou pravděpodobností datovat do roku 1980.

Karel Souček od poloviny šedesátých let rozvíjí téma postavy Dona Quijote, v jehož zobrazování autor nachází vděčné téma obecného lidského údělu ve světě. Skrze menší a volně malované obrazy lehce komické postavy rytíře se Souček propracoval až k štíhlé přízračné postavě s dřevcem uprostřed holých krystalických skal¹⁵³, což je i případ obrazu *Don Quijote* (č. kat. 39) z roku 1969 ze sbírky GKK. Postava Dona Quijota provázela Součka i na počátku osmdesátých let, např. *Don Quijote* (1982, č. kat. 441), který září v teplých tónech s výrazně žlutými a modrými tahy štětce. Ani v sedmdesátých letech však neupouští od svých obvyklých městských námětů kaváren, automatů, kadeřnictví apod. Zmíněné náměty v tomto období koncipuje do velkoformátových děl.¹⁵⁴ Většího formátu je také obraz *La passage blue (Modrá pasáž)* (č. kat. 440) z roku 1975, který zaujme volnou gestickou linií znázorněnými postavami a prostředím pasáže na probarveném pozadí.

Obraz Dobrý den periferie Františka Grosse z roku 1970 (č. kat. 90) čerpá z výtvarného pojetí, které autor nastolil již během šedesátých let. Drží se pevné tvarové skladby a důmyslně

¹⁵² Smetana 2009 (pozn. 78), s. 4.

¹⁵³ Kotalík 1983 (pozn. 101), s. 71.

¹⁵⁴ Ibidem, s. 75.

seskládané konstrukce z barevných hladkých ploch obkroužených černou linií.¹⁵⁵ Tematicky dílo reflektuje již zmíněné Grossovo zaujetí pro město.

Vladimír Modrý za svůj život namaloval řadu krajin, které někdy vyznívají až heroicky či mysticky. Jsou pravidelně ozvláštněny drobnými postavami a především po roce 1950 hraje hlavní roli barva.¹⁵⁶ Velmi často své náměty maluje v protisvětle. Zdroj světla, kterým Modrý pravděpodobně naznačuje existenci nějakého vyššího principu, zůstává skryt. I přesto však tušíme jeho přítomnost.¹⁵⁷ Název obrazu Vladimíra Modrého *Otava (Mrak a slunce)* (č. kat. 297) z roku 1973 ze sbírky GKK napovídá, že by na obraze mělo být přítomno slunce. Nebe i slunce jsou však zakryty obrovským bouřkovým mrakem, který dramaticky protíná blesk. V této dramatické situaci na břehu rybář táhne svůj úlovek z řeky Otavy. Jako by zde byl naznačen boj člověka s přírodními živly.

Centrem zájmu malířské tvorby Jiřího Sopka, představitele české grotesky, je vždy lidský život. Jako metaforu lidské existence ve svých obrazech užívá dvě znakové formy, a to anonymní neindividualizovanou hlavu a schematickou lidskou postavu.¹⁵⁸ Původně ponurá a decentní barevnost se proměňuje při studijní cestě na Kypr v roce 1966.¹⁵⁹ Od té doby maluje jasnými a zářivými barvami, kterým dominuje jásavě žlutá, nelomené červené tóny, disharmonie zelení a fialových odstínů, často i pastelové odstíny. Sopkova jásavá barevnost je však spíše znepokojivá, agresivní, hovoří o bídě lidské existence a jejím údělu v nastalé době.¹⁶⁰ V sedmdesátých letech se stává součástí

¹⁵⁵ Petrová 2004 (pozn. 138), s. 181. – Gross 1984 (pozn. 138), nestr.

¹⁵⁶ Vladimír V. Modrý – *Plzeňský Don Kychot* (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Valdštejnská jízdárna (5. 3.-5. 9. 2004), Praha 2004, nestr., kapitola 2.

¹⁵⁷ Ibidem, kapitola 5.

¹⁵⁸ Pavla Pečinková, Dušan Brozman, Linda Sedláková, *Jiří Sopko*, Gema Art 2007, s. 11.

¹⁵⁹ Ibidem, s. 21.

¹⁶⁰ Ibidem, s. 13.

Sopkových obrazů motiv křičící hlavy jako symbol existencionálních traumat.¹⁶¹ Kolem poloviny sedmdesátých let vnikají do jeho děl jako nová metafora pro vystižení aktuální situace člověka tzv. hlavonožci. Bezpáteční, nevzhledné a podivné lidské figury, kde hlava nasedá přímo na zadnici.¹⁶² Za drastickou verzi hlavonožce, tlumočící dobový životní pocit, považuje Pavla Pečinková plátno *Úroda* (č. kat. 433) z roku 1973.¹⁶³ Josef Kroutvor, autor Sopkovy monografie z roku 1990 obraz popisuje následovně: „*Široce rozkročená figura, zkroucená v křeči, zasažená hnusem, se odvrací, dává se a otvírá ústa. Z ubohé a zanedbané půdy vyráží několik chudičkových klasů. Postava kdysi skutečně zvracela, ale tuto děsivější variantu Sopko později zamaloval. Cítíme, že alegorie tragikomického osudu má nepochybně hlubší význam a další spojitost s dobou vzniku.*“¹⁶⁴ Zásadní a výrazné období v Sopkově tvorbě představuje přelom sedmdesátých a osmdesátých let, kdy stupňuje expresivitu a napětí svých děl s ohledem na normalizaci. Snaží se o přesnější pojmenování kolektivního traumatu.¹⁶⁵ Beznaděj a němý výkřik patrně symbolizuje hlava na obraze *Tukani* (č. kat. 434) z roku 1981. Jiří Sopko si tukany oblíbil pro směšnost jejich velkých zobáků připomínající klaunské nosy na gumičku.¹⁶⁶ Tukani jako podivná exotická zvířata figurují v autorově námětovém repertoáru od konce sedmdesátých let. Jejich původ a zdroj dalších zvířecích motivů Pavla Pečinková vidí v černobílých fotografiích z německé publikace z třicátých let.¹⁶⁷

¹⁶¹ Ibidem, s. 27.

¹⁶² Ibidem, s. 37-38.

¹⁶³ Ibidem, s. 38. – Zde je uvedena datace 1975. Na obraze je však signatura 1973 viz Bártová 2010 (pozn. 1), č. kat. 433.

¹⁶⁴ Josef Kroutvor, *Jiří Sopko*, Praha 1990, s. 52.

¹⁶⁵ Sopko 2007 (pozn. 158), s. 45.

¹⁶⁶ Kroutvor 1990 (pozn. 164), s. 52.

¹⁶⁷ *Aus zoologischen Gärten*, Edice Die blauen Bücher, Königstein i. Taunus und Leipzig, Karl Robert Langewiesche Verlag 1931, in: Sopko 2007, s. 24, pozn. 53.

Sepjetí s jihočeskou krajinou dominuje, stejně jako tvorbě Jana Kojana (viz kapitola 3.), dílu Karla Valtra. Kolem poloviny sedmdesátých let dochází v tvorbě Valtra ke zklidnění. Navrací se od detailů zpět ke krajinám se širším záběrem, podaným z nadhledu a s odstupem. Vznikají i krajiny popisnější zaměřené na lidskou práci v krajině¹⁶⁸, např. *Fukar v poli* (č. kat. 509) z roku 1975. Již po polovině padesátých let pro sebe Valter objevuje krajinu Kaplicka.¹⁶⁹ Zdejší divokou krajinu maluje velmi syrovým způsobem s užitím temných hutných past. Vzniká monumentálnější pojetí krajiny s horizontem v horní třetině.¹⁷⁰ Inspiraci tímto obdobím nezapře obraz *Kaplicko u Dluhoště* (č. kat. 510) z roku 1976. Autor zde hutnými hnědými pastami utvořil zemitou strukturu polí.

Ota Janeček se v malbě sedmdesátých let navrací k námětové oblasti, kterou zpracovává již od roku 1948, a to k motivu ptáků.¹⁷¹ Krajiny tohoto tvůrčího období jsou spojením realistických prvků a snové atmosféry prostoupené měkkým světlem.¹⁷² Symbol ptáka pro Janečka představuje volnost a posla jara.¹⁷³ Na plátně *Hnědý pták* (č. kat. 158) z roku 1977 autor ptáka usazuje do harmonické až magické krajiny, která je zahalena do měkké mlžné clony (sfumata) podzimních barev.

Mezi lety 1976-1977 pracuje Ivan Ouhel mimo zavedené malířské materiály také s plexisklem, ze kterého vytváří objekty zčásti pokryté malbou a hledá „*tajemné zdroje tvoření, společných přírodě i člověku*“¹⁷⁴. Tyto objekty instaluje v exteriéru, kde se dostávají do interakce s přírodou.¹⁷⁵

¹⁶⁸ Karel Valter (kat. výst.), Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou, Galerie umění v Karlových Varech, Gema Art v Praze, 1999, s. 9.

¹⁶⁹ Kaplice (okres Český Krumlov). – Ibidem, s. 8.

¹⁷⁰ Ibidem, s. 8.

¹⁷¹ Luboš Hlaváček, *Ota Janeček*, Praha 1989, s. 46, 110.

¹⁷² Radan Wagner, *Ota Janeček, obrazy*, Praha 2003, s. 20.

¹⁷³ Hlaváček 1989 (pozn. 171), s. 118.

¹⁷⁴ Ivan Neumann, *Ivan Ouhel*, Praha 1991, s. 70.

¹⁷⁵ Ibidem, s. 62, 66.

Na objekty navazují obrazy, ve kterých zachycuje neustálou proměnlivost podob přírody střetávající se strohostí abstraktních linií, např. *Dialog* (č. kat. 341) z roku 1977.¹⁷⁶ Po těžké nemoci v roce 1982 reviduje svojí dosavadní uměleckou tvorbu. Vybírá si pouze úsek krajinného motivu, zužuje námět, který následně zmonumentalizuje na velkoformátovém plátně¹⁷⁷, např. *Kytka* (č. kat. 342) z roku 1984. Z nedatovaných děl do tohoto výběru patří také obraz *Krajina* (č. kat. 343), který patrně vznikl na počátku Ouhelovy tvorby, tj. kolem poloviny sedmdesátých let, kdy ještě zcela nerezignuje na formální znaky tradiční krajinomalby. Již se ale objevuje autorovo typické užití energických tahů štětce.¹⁷⁸

Již během studijních let¹⁷⁹ byla pro malíře Vladivoje Kotyzu stěžejním motivem krajina. Zajímají jej venkovní prostory, lesy a příroda, se kterými někdy manipuluje podle svých představ. Charakteristické pro většinu Kotyzovy tvorby je lehké napětí mezi snem, realitou a fikcí.¹⁸⁰ Zážitek z dětství určil jeho oblibu ptačí perspektivy a nadhledu.¹⁸¹ Na obraze *Krajina* (č. kat. 247) z roku 1978 autor zaznamenává pramenící řeku v hornaté krajině, přičemž krajina je zaznamenaná z takového nadhledu, že je až patrné zakřivení země.

V roce 1982 byly pro sbírku obrazů zakoupeny přímo u autorky Ludmily Jiřincové čtyři obrazy – *Kytice s černým závojem* (č. kat. 174) z roku 1979, *Pohár vzpomínek* (č. kat. 175) z roku 1981 a dva nedatované obrazy *Akt* (č. kat. 176) a *V podzimní mlze* (č. kat. 177).¹⁸² Předmětem zájmu autorky byla v průběhu její

¹⁷⁶ Ibidem, s. 70.

¹⁷⁷ Ibidem, s. 86-87. - Marcela Pánková, *Ivan Ouhel, Česká malba 80. a 90. let* (kat. výst.), Galerie umění Karlovy Vary, Oblastní galerie výtvarného umění Roudnice, 1990, nestr.

¹⁷⁸ Neumann 1991 (pozn. 174), s. 52.

¹⁷⁹ Bártová 2010 (pozn. 1), č. kat. 247.

¹⁸⁰ *Fantastický realismus 1960-1966, Jan Jedlička – Vladivoj Kotyza – Mikuláš Rachlík* (kat. výst.), Galerie města Plzně (14. 11. 2013-30. 1. 2014), 2013, s. 119.

¹⁸¹ Ibidem, s. 61.

¹⁸² Bártová 2010 (pozn. 1), č. kat. 174-177.

tvorby převážně „žena, často ve své lidské osamocení, ve smutku všedních dnů, zahalená do tajemství rozcitlivělého nitra...“ (Hlaváček 1991).¹⁸³ Její ženské figury jsou líbezné, štíhlé, elegantní s protáhlými proporcemi a hrdly, rovným „římským“nosem, stylizované do autorčiny vlastní představy krásy.¹⁸⁴ I v pozdním období tvorby se nadále u Jiřincové uplatňovaly sklony k zažitým figurálním námětům a typům. Obraz *Kytice s černým závojem* (č. kat. 174) vznikl pod dojmem letního pobytu na Šumavě¹⁸⁵, kde jí pro tento melancholický motiv byla inspirací krajina a zahrada kolem jejího domu.¹⁸⁶ Název obrazu *Pohár vzpomínek* (č. kat. 175) je dosti sporný, jelikož v monografii Ludmily Jiřincové od Luboše Hlaváčka je obraz uveden pod názvem *Babí léto*.¹⁸⁷ Datace, rozměry i technika se shodují, tudíž lze předpokládat, že se jedná o tentýž obraz. Nelze však s přesností říci, který název je správně. Je zde jistá podobnost s obrazy *Pohár vzpomínek* z let 1965 (obr. 22) a 1966¹⁸⁸ (obr. 23), proto možná došlo k záměně názvů. Obrazy *Akt* (č. kat. 176) a *V podzimní mlze* (č. kat. 177) Hlaváček datuje do roku 1979¹⁸⁹, které jsou taktéž ztvárněny autorčiným osobitým stylem.

Pro ucelený pohled na dílo Arnošta Paderlíka je nutné k výběru přidat i obraz *Zátiší s kostkovaným ubrusem* (č. kat. 349) z roku 1980. Ani v osmdesátých letech Paderlík nerezignuje na motivy inspirované svým dětstvím – na koláče a prosté věci každodenního života.¹⁹⁰

Hlavním inspiračním zdrojem malíře Miloslava Čelakovského je krajina, ve které žije, tj. západočeská krajina kolem Sušice. Maluje „*krajinu lidských příběhů, krajinu příbytků lidí, krajinu*

¹⁸³ Luboš Hlaváček, *Ludmila Jiřincová*, Praha 1991, s. 43.

¹⁸⁴ *Ibidem*, s. 77, 172.

¹⁸⁵ *Ibidem*, s. 133 - konkrétně Pec pod Čerchovem (okres Domažlice).

¹⁸⁶ *Ibidem*, s. 141.

¹⁸⁷ *Ibidem*, vyobr. 75.

¹⁸⁸ *Ibidem*, vyobr. 31 a 82.

¹⁸⁹ *Ibidem*, vyobr. 51 a 81.

¹⁹⁰ Ptáček 2002 (pozn. 90), s. 7, 19, 27.

přetvářenou člověkem".¹⁹¹ Jeho příběhy jsou z opuštěných hřišť, zahradních restaurací, vstupů do alejí. Geometrické vymezené plochy opuštěných hřišť oživuje barevným herním zařízením¹⁹², které připomíná ještě nedávnou lidskou přítomnost. Tomuto odpovídá i obraz *Hřiště* (č. kat. 50.) z roku 1981. Čelakovského krajiny se vyznačují harmonickým tichem, pole jsou rozvržena do ucelených ploch jako svědectví rozumné lidské činnosti, každá krajina má svůj reálný základ, ale je geometrizována a tvořena s odstupem a nadhledem.¹⁹³ Lyricky a harmonicky ztišená podzimní atmosférou je krajina na obraze *Podzimní motiv* (č. kat. 51.) z roku 1984.

V tvorbě Petry Oriškové v osmdesátých letech se objevují obrazy, z kterých cítíme lidskou přítomnost, ale reálně na obraze lidská figura není přítomna, např. *Přerušný sen* (č. kat. 328) z roku 1983.¹⁹⁴ Tím autorka umožňuje divákovi projektovat do díla vlastní představy o realitě, své zkušenosti a vzpomínky. Dílo se tak stává obsahově mnohem vrstevnatější. Spojením reálného předmětu a absurdního výjevu s realistickým pojetím barev i forem vytváří autorka hodnověrnou a aktuální tvorbu.¹⁹⁵

Středem zájmu malby Václava Bláhy ml. je člověk a jeho existence v prostoru světa a společnosti.¹⁹⁶ Ozvukem z raných let je pravděpodobně hutnost barevných vrstev a sama barevnost obrazu *Tři hlavy* (č. kat. 23) z roku 1987, kdy Bláha redukoval barevnost na odstíny černé, šedé, stříbrné s občasnými záblesky ostrého barevného tónu, např. červeného.¹⁹⁷ Bláha své postavy umísťuje do trojrozměrného ohraničeného prostoru, jakési konstrukce, jako na obraze z roku

¹⁹¹ Miloslav Čelakovský (sborník), Západočeská galerie v Plzni – výstavní síň „13“, 2007, s. 11.

¹⁹² Ibidem, s. 22.

¹⁹³ Ibidem, s. 11, 25, 29, 36.

¹⁹⁴ Orišková 2002 (pozn. 145), nestr.

¹⁹⁵ Ibidem.

¹⁹⁶ Václav Bláha, *obrazy – kresby* (kat. výst.), Junior klub na Chmelnici, 1987.

¹⁹⁷ Václav Bláha, *obrazy – kresby* (kat. výst.), Malá galerie Československého spisovatele v Brně (14. 5.-11. 6. 1986), Brno 1986, nestr.

1986 *Konstrukce* (č. kat. 22). Postavy jsou nakloněné, což je jeden z typických rysů autorovy tvorby počátku osmdesátých let.¹⁹⁸

Krajina rodného kraje byla určující také pro Františka Hodonského, který ve svém díle nezapře inspiraci lužními lesy Slovácka. Tyto lesy se staly pro Hodonského významovým pojítkem pro stavebnost jeho obrazů.¹⁹⁹ Také barevný kolorit sytých a potemnělých zelení, který jej provází, má svůj základ zde. V osmdesátých letech dochází k transformaci přírodního předobrazu do podoby znaku a po polovině osmdesátých let jsou biomorfní tvary konturovány do uzavřených celků.²⁰⁰ Zmíněnou potemnělou „smaragdovou“ zelení vyznívá plátno *V prostoru* (č. kat. 113) z roku 1986. Z vodou „nasáklých“ lužních lesů vychází také autorovo zaujetí pro vodní živel²⁰¹, se kterým se střetáváme u obrazu *Hnízda nad rybníkem* (č. kat. 114) z roku 1988. Barvou i obrysovou linií vymezený uzavřený tvar hnízd a rybníku autor v roce 1988 ztvárnil ve více variantách.²⁰² Nejblíže se kompozicí ústředního motivu a svou konturovaností podobá varianta s růžovým pozadím (obr. 24).²⁰³

Jan Samec ml. pojímá krajinu jako „vizuální manifestaci přírody, jako drama existence, jako místo dané člověku k žití a k věčnému rozhodování“²⁰⁴. Počátky jeho tvorby jsou spojeny s obrazy

¹⁹⁸ <http://abart->

full.artarchiv.cz/osoby.php?Fvazba=heslo&i=1&Fmistoumrti=&Fprijmeni=Bláha&Fjmeno=Václav&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmisto=&Fobor=, vyhledáno 30. 4. 2014.

¹⁹⁹ *František Hodonský* (kat. výst.), Galerie Dolmen (16. 7.-27. 8. 2010), Praha 2010, s. 9. – Jaroslav Vanča, *Obsahy lužních lesů*, in: *František Hodonský* (kat. výst.), Galerie Dolmen (16. 7.-27. 8. 2010), Praha 2010, s. 279. - *František Hodonský, Plovoucí smaragdy, výběr z díla 1962-2000* (kat. výst.), Oblastní galerie v Liberci (květen – červen 2000), Galerie výtvarného umění v Hodoníně (červen – září 2000), Horácká galerie, Nové Město na Moravě (září – říjen 2000), Rabasova galerie, Rakovník (listopad – prosinec 2000), Západočeská galerie v Plzni (červenec – srpen 2001), 2000, s. 6.

²⁰⁰ Hodonský 2010 (pozn. 199), s. 23.

²⁰¹ Hodonský 2000 (pozn. 199), s. 5.

²⁰² Hodonský 2010 (pozn. 199), s. 114-115.

²⁰³ *Ibidem*, s. 24.

²⁰⁴ *Jan Samec, Zatímní stratigrafie* (kat. výst.), Galerie výtvarného umění v Náchodě (4. 5.-17. 6. 2012), 2012, s. 8.

inspirovanými krajinou zraňovanou lidskou činností. Vznikají syrové temné důlní krajiny²⁰⁵, např. *Důl u Karlových Varů* (č. kat. 412) z roku 1987. Samec se snaží najít rovnováhu mezi barvou a ostatními prvky, odhlíží od jednotlivin spíše k obecnému řádu krajiny.²⁰⁶ Monochromní kompozicí obrazu *V zatopeném lomu* (č. kat. 411) z roku 1986 se dostává až na pomezí abstrakce.

Jiří Sozanský se věnuje ve své tvorbě především existenci člověka v mezní situaci, člověku jako oběti teroru totalitních režimů, válečných katastrof či osamělé existenci na pokraji smrti.²⁰⁷ Svým dynamickým a expresivním rukopisem „vytváří iluzi hřmotu zápasících těl“.²⁰⁸ Také rozměrné plátno *Incident I.* (č. kat. 445) z roku 1986-1987 zaznamenává skrumáž zápasících těl. Tento obraz se výrazně podobá malbám pro autorův projekt ve Veletržním paláci v letech 1983-1984 (obr. 25).²⁰⁹

Dalším podstatným krajinářem generace sedmdesátých let byl Václav Balšán. Stejně jako jeho generační kolegové Ivan Ouhel a František Hodonský je inspirován reálnou krajinou, zjednodušuje a zobecňuje ji, aby ji následně převedl do podoby znaku.²¹⁰ Nejde o určitelný krajinný výsek, ale „*prostředí promlouvající tvarem a prostorem o našem pobytu ve světě*“.²¹¹ Zpočátku Balšána zaujaly stromy, jejich růst, mocnost, vitalita, zánik způsobený lidmi a industriální civilizací. Vzniká „*requiem za stromy a přírodu vůbec*“.²¹² Jako příklad pro toto období můžeme uvést obraz *Zničený strom* (č. kat. 4) z roku 1987. Vyjma stromů jsou předmětem jeho děl také nitra semínek, tajemné kukly či osamělé kopce, jako je to na plátně *Kopec* (č. kat. 3)

²⁰⁵ Ibidem, s. 9.

²⁰⁶ Jan Benda, *keramická plastika, Jan Samec, malba, kresba* (kat. výst.), Alšova jihočeská galerie – oddělení keramiky, Bechyně – zámecká sýpka (červen – září 1994), 1994, nestr.

²⁰⁷ Jiří T. Kotalík, Olga Sozanská, Jiří Sozanský (ed.), *Jiří Sozanský, monology 1971-2006*, 2006, s. 7.

²⁰⁸ Ibidem, s. 11.

²⁰⁹ Ibidem, s. 65, 69.

²¹⁰ Eva Neumannová, *Václav Balšán, kresby*, Karlovy Vary 1999, nestr.

²¹¹ *Václav Balšán, obrazy a kresby* (kat. výst.), Galerie umění Karlovy Vary – Letohrádek zámeckého parku v Ostrově (29. 4.-13. 6. 2004), 2004, nestr.

²¹² *Václav Balšán* (kat. výst.), Galerie umění Karlovy Vary, Galerie výtvarného umění Cheb, 1990, nestr.

z roku 1987. Znaky vzájemně s liniemi a plochami vytváří strukturu, která je vždy individuální, ale ve své podstatě směřují k zachycení vnitřního řádu přírody.²¹³

Vztah mezi technickou realitou moderního světa, vyjádřenou různými elektrickými spotřebiči a živočišnou, tělesnou a pudovou charakteristikou člověka patří mezi aktuální myšlenky díla Michaela Rittsteina.²¹⁴ Častým motivem je vybavení současné domácnosti – vysavače, ledničky, gramofony, televize apod., které se chovají jako živé a ovlivňují náš život.²¹⁵ Klíčovým motivem v obraze *Vysávání* (č. kat. 402) z roku 1987 však není elektrický přístroj – vysavač, ale především groteskně pojatá žena při běžné každodenní činnosti.²¹⁶ Žena jako divoce běsnící typ se škodolibým úsměvem vysává mouchu – škůdce.

Hlavními stavebními prvky Tomáše Švédy jsou barva a světlo, kterými vyjadřuje duchovní energii předmětů a bytí.²¹⁷ Z původních nositelů děje se postupnou redukcí stávají symboly, znaky a následně dostávají podobu linií, vlnovek a křivek s biomorfním charakterem.²¹⁸ Tematicky autor zpracovává náměty základní a jednoduché – hlava, strom, kámen a vlastní existenci v kosmu. Mezi lety 1987-1988 upouští od figurální složky, člověk je však přítomen v jeho díle jako nedílná součást přírody.²¹⁹ Vnitřní sílu a energii vyzařuje také obraz *Strom* (č. kat. 481) z roku 1988.

Soubor vybraných děl pro období 1968-1989 se vyznačuje, co se akvizic týče, především tím, že se jedná vyjma několika málo

²¹³ Neumannová 1999 (pozn. 210), nestr.

²¹⁴ Michael Rittstein, *Vlhkou stopou* (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Veletržní palác (prosinec 2007 – duben 2008), Gallery 2007, s. 10.

²¹⁵ Ibidem, s. 22-23.

²¹⁶ Ibidem, s. 23.

²¹⁷ Tomáš Švéda, *malba – kresba* (kat. výst.), Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně (21. 10.-28. 11. 2004), Galerie Brno (14. 1.-13. 2. 2005), Galerie umění Karlovy Vary (25. 3.-1. 5. 2005), 2004, s. 92.

²¹⁸ Marcela Pánková, *Tomáš Švéda, Česká malba 80. a 90. let* (kat. výst.), Galerie umění Karlovy Vary, Oblastní galerie výtvarného umění Roudnice, 1990, nestr.

²¹⁹ Švéda 2004 (pozn. 217), s. 11.

převodů z MK v sedmdesátých a osmdesátých letech (Jan Bauch, Karel Valter, Ivan Ouhel, Arnošt Paderlík a další) o nákupy přímo od autorů. Můžeme tedy již mluvit o cílené sbírkotvorné činnosti. Regionální charakter měly nákupy děl Miloslava Čelakovského a Vladmíra V. Modrého. Důležitým a zásadním krokem pro akvizice z let 1963-1989 bylo sestavení nákupní komise na konci roku 1988. Pověřená tímto úkolem od ředitele Okresního muzea a Galerie v Klatovech Antonín Šátry byla Eva Neumannová, pracovnice tehdejšího oddělení regionálních galerií NG. Vybraná nákupní komise (její složení mi bohužel není známo) umožnila nákup velkého souboru významných umělců střední a mladší generace (Jiří Sopko, Michael Rittstein, Vladimír Novák, Jiří Sozanský, Václav Bláha ml., František Hodonský a další). Tímto nákupem byla významně předznamenána činnost galerie po roce 1989 a orientace GKK na současné umění.²²⁰

²²⁰ Bártová 2010 (pozn. 1), s. 27.

7. STÁLÁ EXPOZICE A NÁMĚTY NA VYUŽITÍ AKVIZIC 1963-1989 PRO VÝSTAVNÍ ÚČELY GALERIE

Stálá expozice GKK se nachází v přízemí zámku Klenová. Některá ze zpracovaných děl již ve stále expozici figurují, např. *Sexus partus vitae, fames in perpetuum (Koloběh života)* (1903, č. kat. 372) Maxmiliána Pirnera, *Tuláci* [po roce 1910] (č. kat. 373) Emila Artura Pittermann – Longena, *Krajina s mostem* (1930, č. kat. 7) Jana Baucha, *Podzimní slunce v lese* [1920-1925] (1932, č. kat. 399) Václava Radimského, *Zátiší s chlebem* (1937-38, č. kat. 104) Václav Hejny, *Kompozice* (před rokem 1938, č. kat. 80) Františka Foltýna, *Zátiší s hlavou, mandolínou, podnosem (Zátiší s mandolínou)* (1948, č. kat. 71) Emila Filly, *Atelier* (1958, č. kat. 181) Jiřího Johna a další. Stálá expozice na zámku Klenová představuje jakýsi průřez vývojem, který bylo možno sestavit z akvizic z let 1963-1989. Expozice je však chronologicky neuspořádaná. Při vstupu do tzv. spojovací chodby, kde začíná prohlídková trasa zámkem, je expozice chronologicky započata dílem Emila Artura Pittermann – Longena (datace navržena po roce 1910). Dále pokračuje místností s expozicí děl Vilmy Vrbové – Kotrbové (průřez tvorbou od třicátých po osmdesátá léta). Záhy jsou však opodál v další místnosti (před svatební síní) vystavena díla Maxmiliána Pirnera, Maxe Švabinského, Quida Kociána a dalších, která chronologicky patří spíše na začátek expozice. Za svatební síní bez vystavených děl následuje menší místnost s obrazem Václava Radimského a Oty Bubeníčka, což jsou díla, která by opět chronologicky měla patřit spíše na začátek expozice. Tuto chronologickou neuspořádanost přičítám především prostorovým možnostem místností v přízemí zámku. Částečně také snahou o vytvoření patřičných podmínek pro vystavovaná díla a provozními potřebami prohlídek.

Například dlouhodobé umístění kresby Maxe Švabinského²²¹ na světelné místo ve spojovací chodbě by bylo nevhodné jak pro dílo, tak z hlediska nutnosti zastínit okenní otvory, čímž by zhoršilo světelné podmínky v dotčené chodbě. Proto by bylo spíše vhodné v expozici obměnit několik solitérních obrazů, např. u autorů zastoupených ve sbírce více kvalitními díly jako u Václava Hejny či Jana Baucha. Také v případě expozice Vilmy Vrbové – Kotrbové, která sice není v této práci zpracována, by mohlo dojít k menší obměně děl. Depozitář jejích pláten ukrývá více než dost.

Co se týče možnosti užití akvizic z let 1963-1989 k výstavní činnosti, vyplývá z výběru zpracovaných děl několik možných námětů. Nejen ve zmíněném výběru, ale i celé sbírce figuruje velké množství krajin. Částečně byly krajiny vystavovány na výstavě *Procházka po krajině, Krajina a příroda v českém umění 2. pol. 20. století ze sbírek Galerie Klatovy/Klenová*²²². Jednalo se však o pouhý výběr krajin z druhé poloviny 20. století. Za námětově zajímavé považuji vytvoření průřezu krajinami ve sbírce od počátku 20. století po aktuální pojetí krajiny v současném umění z akvizic po roce 1989.

Výběr utvořený pro období 1939-1945 a díla poválečná ukazuje na námětovou podobnost těchto děl, a to reakci na druhou světovou válku a vyrovnání se s ní i po jejím skončení. Tuto námětovou podobnost je možné vysledovat především na dílech členů skupiny *Sedm v říjnu* (Arnošt Paderlík) a *Skupiny 42* (Jan Smetana, Karel Souček, Kamil Lhoták a další), kteří v tomto výběru figurují převážně. Nabízí se také srovnání děl autorů reagujících na válečnou a poválečnou situaci s obrazy totožných autorů v období 50. – 60. let, kdy např. zastoupení členové

²²¹ Max Švabinský, *Trojportrét*, kolorovaná perokresba, 1907. – Tato kresba není součástí sbírky obrazů. Slouží pouze jako příklad z expozice.

²²² Galerie města Plzně (6.9.- 21.10.2001), Dům umění v Opavě (březen - duben 2002).

Skupiny 42 pokračují v rozvíjení tématu města. Taktéž obecně téma města může být zajímavým motivem pro výstavu.

Nepochybně zajímavým námětem na výstavu by mohlo být poukázání právě na akviziční činnost galerie v období od jejího vzniku po rok 1989 v souvislosti s požadavky tehdejšího režimu na sbírkotvornou činnost a případnými akvizicemi, které se těmto požadavkům vymykají. Výstava *Normalizační galerie/ Akvizice 1970-1989* na zámku Klenová (10. 4.–30. 6. 2010) sice taková díla ukázala, ale opět jak již název napovídá, jednalo se pouze o období normalizace. Přínosné může být také akcentování pouze určitého období z akviziční činnosti, např. zmiňované významné nákupy mladé generace ke konci osmdesátých let. Vzhledem k podobnému vzniku s Galerií umění v Karlových Varech a Galerií výtvarného umění v Chebu lze také utvořit koncept spojující obrazový fond a akviziční historii všech těchto institucí. Zápůjčkami z fondů těchto galerií by mohly být doplněny také již zmíněné náměty na eventuální výstavy.

8. ZÁPŮJČKY OBRAZŮ GKK Z AKVIZIC 1963-1989 OD ROKU 2001 DO KONCE ROKU 2014

Tato kapitola je zařazena z důvodů doplnění informací o využívání sbírky obrazů pro výstavní účely. Navazují na kapitolu o zápůjčkách z bakalářské práce Bártová 2010, s. 23-25.

2001

- Petra Orišková: *Těšení* (č. kat. 327), *Přerušný sen* (č. kat. 328) – Alšova Jihočeská galerie, „*Petra Orišková: obrazy – kresby: výběr z tvorby 1966-2001*“ (13. 12. 2001-27. 1. 2002).
- Richard Fremund: *Vánoční krajina* (č. kat. 86), František Hodonský: *V prostoru* (č. kat. 113), *Hnízda nad rybníkem* (č. kat. 114), Josef Jíra: *Zimní krajina* (č. kat. 180), Ladislav Karoušek: *Březen (Letní navečer)* (č. kat. 196), Pavel Maur: *Pobřeží před večerem* (č. kat. 282), Václav Kiml: *Den smíření* (č. kat. 204), Bohdan Kopecký: *Halda a domky* (č. kat. 233), Jiří Krejčí: *Oblak nad krajinou* (č. kat. 248), Ivana Ouhel: *Dialog* (č. kat. 341), Jiří Patera: *Krajina u Plzně* (č. kat. 353), Petr Pavlík: *Krajina II. – Rodina* (č. kat. 361), Jiří Rada: *Zahrada* (č. kat. 398), Karel Valter: *Krajina s kopcem* (č. kat. 511), Karel Valter: *Fukar v poli* (č. kat. 509), Galerie města Plzně, „*Procházka po krajině, Krajina a příroda v českém umění 2. pol. 20. století ze sbírek Galerie Klatovy/Klenová*“ (6. 9.-21. 10. 2001).

2002

- Richard Fremund: *Vánoční krajina* (č. kat. 86), František Hodonský: *V prostoru* (č. kat. 113), *Hnízda nad rybníkem* (č. kat. 114), Josef Jíra: *Zimní krajina* (č. kat. 180), Ladislav Karoušek: *Březen (Letní navečer)* (č. kat. 196), Pavel Maur:

Pobřeží před večerem (č. kat. 282), Václav Kiml: *Den Smíření* (č. kat. 204), Bohdan Kopecký: *Haldu a domky* (č. kat. 233), Jiří Krejčí: *Oblak nad krajinou* (č. kat. 248), Ivana Ouhel: *Dialog* (č. kat. 341), Jiří Patera: *Krajina u Plzně* (č. kat. 353), Petr Pavlík: *Krajina II. – Rodina* (č. kat. 361), Jiří Rada: *Zahrada* (č. kat. 398), Karel Valter: *Krajina s kopcem* (č. kat. 511), Karel Valter: *Fukar v poli* (č. kat. 509), Galerie výtvarného umění Ostrava – Dům umění, „*Procházka po krajině, Krajina a příroda v českém umění 2. pol. 20. století ze sbírek Galerie Klatovy/Klenová*“ (datum nezjištěno).

2003

- Karel Valter: *Sysifos* (č. kat. 190), Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě, „*Karel Valter*“ (datum nezjištěno).
- Richard Fremund: *Žena v šátku* (č. kat. 84), *Z cyklu Slovensko* (č. kat. 85), *Vánoční krajina* (č. kat. 86), Východočeská galerie v Pardubicích, „*Richard Fremund 1928-1969*“ (11. 12. 2003-8. 3. 2004).
- Petra Orišková: *Přerušný sen* (č. kat. 328), firma Investtel s.r.o., Autosalon Škoda v Klatovech (název výstavy nezjištěn, datum nezjištěno).

2004

- Richard Fremund: *Žena v šátku* (č. kat. 84), *Z cyklu Slovensko* (č. kat. 85), *Vánoční krajina* (č. kat. 86), Galerii výtvarného umění v Hodoníně, České muzeum výtvarných umění v Praze, „*Richard Fremund 1928-1969*“ (25. 2.-18. 4. 2004, 28. 4.-20. 6. 2004).

- Květa Válová: *Kolaři* (č. kat. 512), Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici (datum výstavy nezjištěno).

2005

- Ferdinand Staeger: Milenci „*Monument d'Amoure*“ (č. kat. 446), Muzeum Vysočiny v Třebíči (název výstavy nezjištěn, datum nezjištěno).
- Václav Radimský: *Podzimní slunce v lese* (č. kat. 399), Galerie Felixe Jeneweina v Kutné Hoře, „*Václav Radimský 1867-1946. Výběr z malířské tvorby*“ (4. 11. 2005-31. 1. 2006).

2006

- Václav Radimský: *Podzimní slunce v lese* (č. kat. 399), Východočeská galerie v Pardubicích, „*Václav Radimský 1867-1946. Výběr z malířské tvorby*“ (1. 3.-28. 5. 2006).
- Maxmilán Pirner: *Sexus partus vitae, fames in perpetuum (Koloběh života)* (č. kat. 372), Obecní dům v Praze, pravděpodobně „*V barvách chorobných: idea dekadence a umění v českých zemích 1880-1914*“ (15. 11. 2006-18. 2. 2007).
- Vladimír Modrý: *Otava (Mrak a slunce)* (č. kat. 297), Galerie města Plzně, pravděpodobně „*Deset let Artotéky města Plzně*“ (datum nezjištěno).

2007

- Maxmilán Pirner: *Sexus partus vitae, fames in perpetuum (Koloběh života)* (č. kat. 372), Moravská galerie v Brně, „*V barvách chorobných: idea dekadence a umění v českých zemích 1880-1914*“ (8. 3.-17. 6. 2007).

- Jiří Sopko: *Tukani* (č. kat. 434), dlouhodobá zápůjčka Krajský úřad Plzeňského kraje.

2008 – žádné zápůjčky.

2009

- Maxmilián Pirner: *Sexus partus vitae, fames in perpetuum (Koloběh života)* (č. kat. 372), Musée provincial Félicien Rops v Namur (Belgie), „*Dekadence, Bohemian Lands 1880-1914*“, (30. 1. – 10. 5. 2009).

2010

- Jan Smetana: *Skály v Podbabě* (č. kat. 427), Karel Malich: *Krajina* (č. kat. 268), Mirko Zdeněk: *Podvečer* (č. kat. 590), Otakar Slavík: *Kulisák Major* (č. kat. 422), Jiří Patera: *Krajina u Plzně* (č. kat. 353), Galerie města Plzně²²³, „*Salcmanova škola*“ (14. 1.-7. 3. 2010).
- Otakar Slavík: *Kulisák Major* (č. kat. 422), Galerie výtvarného umění v Karlových Varech²²⁴, „*Odkaz Martina Salcmana*“ (18. 3.-2. 5. 2010).
- Jan Kotík: *Obraz (Bukurešť)* (č. kat. 240), Galerie hlavního města Prahy²²⁵, „*ROKY VE DNECH / České umění 1945-1958*“ (28. 5.-19. 9. 2010).

²²³ http://www.galerie-plzen.cz/index.php?list=2_1&php=1&vystava=116, vyhledáno 21. 2. 2013.

²²⁴ <http://www.galeriekvary.cz/vystavy/archiv-vystav/vystavy-2010/odkaz-martina-salcmana>, vyhledáno 21. 2. 2013.

²²⁵ <http://www.citygalleryprague.cz/cs/web/guest/vystavy/-/vystavy/archiv/2010>, vyhledáno 22. 2. 2013. Obraz zmíněn v publikaci Marie Klimešová, *Roky ve dnech, České umění 1945-1957* (kat. výst.), Řevnice 2010, s. 87.

- Vladivoj Kotyza: *Krajina* (č. kat. 247), výstava firmy Zemědělské zásobování Plzeň a. s. (název výstavy nezjištěn, datum nezjištěno).

2011

- Květa Válová: *Kolaři* (č. kat. 512), Severočeská galerii výtvarného umění v Litoměřicích, „*Jitka a Květa Válový – malá retrospektiva*“²²⁶ (17. 2. 2011-17. 4. 2011).
- Václav Radimský: *Podzimní slunce v lese* (č. kat. 399), Galerie hlavního města Prahy²²⁷, „*Václav Radimský (1867-1946)*“ (28. 10. 2011-5. 2. 2012).

2012

- Květa Válová: *Kolaři* (č. kat. 512), Galerie města Trutnova²²⁸, „*Jitka a Květa Válový*“ (26. 4.-26. 5. 2012).

2013

- Václav Hejna: *Tři muži* (č. kat. 103), *Zátiší s chlebem* (č. kat. 104), Galerie výtvarného umění v Chebu²²⁹, Museum Moderner Kunst Wörlen v německém Passau²³⁰, Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě²³¹, „*Václav Hejna (1914-1985). Barva a bytí*“ (10. 1.-31. 3. 2013, 20. 4.-16. 6. 2013, 27. 6.-18. 8. 2013).

²²⁶ <http://www.galerie-ltm.cz/clanek.php?aid=245>, vyhledáno 22. 2. 2013.

²²⁷ <http://www.citygalleryprague.cz/cs/web/guest/vystavy/-/vystavy/vystava/16080>, vyhledáno 22. 2. 2013.

²²⁸ <http://www.galerietu.cz/vystavy-archiv-vystav.php?year=2012>, vyhledáno 22. 2. 2013.

²²⁹ <http://www.gavu.cz/vaclav-hejna-1914-1985-barva-a-byti/>, vyhledáno 22. 2. 2013.

²³⁰ http://www.mmk-passau.de/index.php?option=com_content&task=view&id=91&Itemid=124, vyhledáno 22. 2. 2013.

<http://www.monopol-magazin.de/kalender/ort/20102721/passau/Museum-Moderner-Kunst-Woerlen-Passau.html>, vyhledáno 21. 3. 2014.

²³¹ http://www.ogv.cz/vyst_hejna, vyhledáno 22. 2. 2013.

- Václav Špála: *U vody* (č. kat. 475), Východoslovenská galéria v Košicích²³², „*Košická moderna a jej presahy*“ (13. 12. 2013-18. 5. 2014).

2014

- Ferdinand Staeger: *Milenci Monument d'Amoure* (č. kat. 446), Mezinárodní centrum v Krakově²³³, „*Vládcové snů – symbolismus v českých zemích 1880-1914*“ (6. 5.-7. 9. 2014).
- Ferdinand Staeger: *Milenci Monument d'Amoure* (č. kat. 446), Muzea umění v Olomouci, „*Tajemné dálky – symbolismus v českých zemích 1880-1914*“²³⁴ (6. 11. 2014-22. 2. 2015).

GKK chystá v letošním roce dvě významné výstavy ku příležitosti 50. výročí vzniku galerie, které se budou konat 7. 6.-31. 8. 2014 na zámku Klenová a v Galerii U Bílého Jednorožce. Na těchto výstavách bude prezentován i výběr děl z akvizic 1963-1989.

²³² <http://www.vsg.sk/kosicka-moderna-jej-presahy/>, vyhledáno 26. 3. 2014.

²³³ <http://www.olmuart.cz/MMU/VYSTAVY/zahranicni/vystavy-zahranicni-2014-symbolismus/>, vyhledáno 21. 3. 2014.

²³⁴ <http://www.olmuart.cz/MMU/VYSTAVY/pripravujeme/vystavy-2014-tajemne-dalky/>, vyhledáno 21. 3. 2014.

9. ZÁVĚR

Cílem této práce bylo vybrat kolekci kvalitních děl v rámci sbírky, na jejímž základě lze stanovit určitá doporučení a náměty pro rozšíření či obměnu stálé expozice a výstavní využití souboru akvizic z let 1963-1989 Galerie Klatovy/Klenová. Obrazový fond sbírky byl rozdělen do časových period dle historicko – společenského členění. Konkrétně se jedná o období: 1900-1914, 1920-1939, 1939-1945, 50. a 60. léta, 1968-1989. V rámci této diplomové práce nebyla věnována bližší pozornost obsáhlému souboru děl Vilmy Vrbové – Kotrbové, jelikož tento obsáhlý soubor prací byl již mnohokrát galerií prezentován a zpracován. Součástí sbírky je sto šedesát sedm nedatovaných obrazů. Přestože jejich datování nebylo prioritou této práce, podařilo se mi na základě literatury a srovnání s jinými díly dataci u některých děl navrhnout a začlenit je přibližně do odpovídající periody (např. *Krajina od Pasek* [1904-1922] (č. kat. 201), *Zima na Svratecku (U Sv. Hamrů)* [1925-1930] (č. kat. 202), *Krajina* [1920-1941] (č. kat. 200) Františka Kavána, *Chalupy* [1909-1912] (č. kat. 147) Antonína Hudečka, *Akt* [1979] (č. kat. 176), *V podzimní mlze* [1979] (č. kat. 177) Ludmily Jiřincové) či upravit jejich dataci (např. *Podzimní slunce v lese* [1920-1925] (č. kat. 399) Václava Radimského. Pro představu o práci se sbírkou připojuji také kapitolu o zápůjčkách od roku 2001 po rok 2014 (s přesahem do roku 2015).

Na základě zpracovaných děl vyplynulo několik možností využití akvizic obrazů z let 1963-1989 pro výstavní činnost. Námětově lze pro uspořádání výstavy využít hojné zastoupení krajin v akvizicích 1963-1989 a vytvořit průřez krajinami od počátku 20. století po aktuální pojetí krajiny z akvizic získaných po roce 1989. Dále z výběru zpracovaných děl vyniklo období 1939-1945 a poválečná léta s opakujícími se reakcemi na druhou světovou

válku a následné vyrovnání se s jejími následky. Období 50. – 60. let motivicky nabízí téma města, které bylo rozvíjeno zčásti bývalými členy *Skupiny 42*. Za zajímavý považuji také koncept zpracování určitého období nebo celé akviziční činnosti galerie s ohledem na tehdejší požadavky režimu od jejího počátku po rok 1989. Nabízí se zde spolupráce i s blízkými regionálními galeriemi, které byly založeny taktéž bez předchozí sběratelské činnosti místních institucí, tedy Galerií umění Karlovy Vary a Galerií výtvarného umění v Chebu. Co se týče stále expozice na zámku Klenová, vidím její posun spíše v obměně solitérních kusů než vytvoření zcela nové koncepce.

Pravděpodobně vzhledem k současnému zaměření galerie nemá smysl apelovat na snahu doplnit akvizice 1963-1989 o další díla, která by sbírku mohla kvalitně dotvořit. I přes zmíněné zaměření GKK jsou akvizice obrazů z let 1963-1989 součástí obrazového fondu a měly by být prezentovány. Je samozřejmě zcela na GKK, jak s mými doporučeními a náměty naloží. Věřím, že tento text bude impulzem pro další práci (např. důležité dopracování datací u nedatovaných děl) s touto částí obrazového fondu, pro rozvoj jejího poznání a prezentaci veřejnosti.

LITERATURA (abecedně)

L. H. Augustin, *Kamil Lhoták*, Praha 2000.

Veronika Bártová, *Sbírka obrazů Galerie Klatovy/Klenová v letech 1963-1989* (diplomová práce), FF UP, Olomouc 2010.

Eduard Burget – Ondřej Váša, *Ota Bubeníček 1871-1962*, Praha 2007.

Luboš Hlaváček, *Vojtěch Tittelbach*, Praha 1986.

Luboš Hlaváček, *Ota Janeček*, Praha 1989.

Luboš Hlaváček, *Ludmila Jiřincová*, Praha 1991.

Jiří Hlušička, *František Foltýn 1891-1976*, Galerie Antonína Procházky v Brně, Brno 2006.

Jiří Hlušička, *Emil Filla (1882-1953)*, Brno 2003.

Simeona Hošková, *Josef Liesler*, Praha 1988.

Ludmila Karlíková, *Antonín Hudeček*, Praha 1983.

Ludmila Karlíková, *František Kaván*, Praha 1992.

Jiří Kotalík, *Vojtěch Tittelbach*, Praha 1959.

Jiří Kotalík, *Karel Souček, Data a svědectví o jeho cestě životem a uměním*, Praha 1983.

Josef Kroutvor, *Jiří Sopko*, Praha 1990.

Miloslav Krajný, *Jan Kojan*, České Budějovice 1979.

Vojtěch Lahoda – Mahulena Nešlehová – Marie Platovská et al., *Dějiny českého výtvarného umění (IV/1) 1890-1938*, Praha 1998.

Vojtěch Lahoda, *Emil Filla*, Praha 2007.

Miroslav Lamač, *Alois Fišárek*, Praha 1987.

Miroslav Míčko, *Jan Kojan*, Praha 1961.

Iva Mladičová (ed.), *Jan Kotík (1916-2002)*, Praha 2011.

Ivan Neumann, *Ivan Ouhel*, Praha 1991.

Eva Neumannová, *Václav Balšán, kresby*, Karlovy Vary 1999.

Pavla Pečinková, Dušan Brozman, Linda Sedláková, *Jiří Sopko*, Gema Art 2007.

Taťána Petrasová – Helena Lorenzová (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění (III/2) 1780/1890*, Praha 2001.

Eva Petrová, *František Gross*, Praha 2004.

Jiří Ptáček (ed.), *Arnošt Paderlík*, České Budějovice 2002.

Václav Rabas – Václav Zoubek (text), *Václav Rabas ve sbírkách Rabasovy galerie*, Rabasova galerie v Rakovníku, Rakovník 1999.

Jiří T. Kotalík, Olga Sozanská, Jiří Sozanský (ed.), *Jiří Sozanský, monology 1971-2006*, 2006.

Jan Spurný, *Jan Bauch*, Praha 1978.

Šmejkal František, *František Muzika*, Praha 1966.

Vlastimil Tetiva – Vlasta Koubská, *František Muzika*, Gallery 2012.

Zuzana Tobolková – Kotíková, *Pravoslav Kotík, Obrazy a kresby ze sbírky Jaroslava Fröhliche*, 2003.

Radan Wagner, *Ota Janeček, obrazy*, Praha 2003.

Michael Zachař, *František Kaván*, Galerie Kodl, Praha 2009.

Jaromír Zemina, *Jiří John, deset úvah o umění, o přírodě, o životě a umírání*, Praha 1992.

KATALOGY VÝSTAV (abecedně)

Jan Benda, keramická plastika, Jan Samec, malba, kresba (kat. výst.), Alšova jihočeská galerie – oddělení keramiky, Bechyně – zámecká sýpka (červen – září 1994), 1994.

Naděžda Blažíčková – Horová, *Václav Radimský 1867-1946* (kat. výst.), Galerie hlavního města Prahy – Městská knihovna (28. 10. 2011-5. 2. 2012), Řevnice 2011.

Emil Artur Pittermann – Longen (kat. výst.), Galerie výtvarného umění Roudnice nad Labem (červenec – srpen 1975), 1975.

Emil Filla (1882-1953) (kat. výst.), Jízdárna Pražského hradu (30. 5.-31. 10. 2007), Muzeum umění Olomouc (29. 11. 2007-17. 2. 2008), Praha 2007.

Fantastický realismus 1960-1966, Jan Jedlička – Vladivoj Kotyza – Mikuláš Rachlík (kat. výst.), Galerie města Plzně (14. 11. 2013-30. 1. 2014), 2013.

František Foltýn 1891-1976, Košice – Paříž – Brno (kat. výst.), Moravská galerie v Brně – Pražákův palác (16. 11. 2007-17. 2. 2008), Brno 2007.

František Hodonský, Plovoucí smaragdy, výběr z díla 1962-2000 (kat. výst.), Oblastní galerie v Liberci (květen – červen 2000), Galerie výtvarného umění v Hodoníně (červen – září 2000), Horácká galerie, Nové Město na Moravě (září – říjen 2000), Rabasova galerie, Rakovník (listopad – prosinec 2000), Západočeská galerie v Plzni (červenec – srpen 2001), 2000.

František Hodonský (kat. výst.), Galerie Dolmen (16. 7.-27. 8. 2010), Praha 2010.

Jan Samec, malba (kat. výst.), Alšova Jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou, Mezinárodní muzeum keramiky v Bechyni, Bechyně – zámecký pivovar (1. 5.-19. 7. 2009), 2009.

Jan Samec, Zatímní stratigrafie (kat. výst.), Galerie výtvarného umění v Náchodě (4. 5.-17. 6. 2012), 2012.

Jan Smetana, Energie: Světlo a hmota (kat. výst.), Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích (23. 2.-9. 4. 2006), Litoměřice 2006.

Jan Smetana, souborná výstava (kat. výst.), Alšova jihočeská galerie – Wortnerův dům České Budějovice (29. 1.-15. 3. 2009), České Budějovice 2009.

Jaroslav Paur – obrazy (kat. výst.), Oblastní galerie v Olomouci, 1964.

Jaroslav Paur (kat. výst.), Galerie Václava Špály v Praze (únor – březen 1965), Praha 1965.

Jaroslav Paur, zasloužilý umělec, obrazy (kat. výst.), Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích (březen – květen 1981), Litoměřice 1981.

Jitka | Květa Válovy (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Veletržní palác (31. 3.-18. 6. 2000), Praha 2002.

Jitka a Květa Válovy, malá retrospektiva (kat. výst.), Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích (18. 2. 2001-17. 4. 2011), Litoměřice 2011.

Karel Valter (kat. výst.), Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou, Galerie umění v Karlových Varech, Gema Art v Praze, 1999.

Marie Klimešová, Roky ve dnech, České umění 1945-1957 (kat. výst.), Řevnice 2010.

Miloslav Čelakovský (sborník), Západočeská galerie v Plzni – výstavní síň „13“, 2007.

Krajinou duše Antonína Hudečka (kat. výst.), České muzeum výtvarných umění v Praze (19. 2.-21. 4. 2003), Moravská galerie v Brně (19. 6.-14. 9. 2003), Východočeská galerie v Pardubicích (29. 9.-30. 11. 2003), 2003.

Maxmilián Pirner 1854-1924 (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Anežský klášter, 1987.

Maxmilián Pirner 1854-1924, Mezi pohádkou a skutečností (kat. výst.), Galerie výtvarného umění v Chebu (22. 7. – 19. 9. 2004), Oblastní galerie v Liberci (30. 9.-28. 11. 2004), 2004.

Maxmilián Pirner 1854-1924, 49. výtvarné Hlinecko 2008 (kat. výst.), Národní galerie v Praze, 2008.

Marcela Pánková, Tomáš Švéda, Česká malba 80. a 90. let (kat. výst.), Galerie umění Karlovy Vary, Oblastní galerie výtvarného umění Roudnice, 1990.

Marcela Pánková, Ivan Ouhel, Česká malba 80. a 90. let (kat. výst.), Galerie umění Karlovy Vary, Oblastní galerie výtvarného umění Roudnice, 1990.

Michael Rittstein, Vlhkou stopou (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Veletržní palác (prosinec 2007 – duben 2008), Gallery 2007.

Petra Orišková, obrazy – kresby, výběr z tvorby 1966-2011 (kat. výst.), Alšova jihočeská galerie – Wortnerův dům České Budějovice (13. 12. 2001-27. 1. 2002), České Budějovice 2002.

Poklady české výtvarného umění přelomu 19. a 20. století (kat. výst.), Muzeum Prostějovska v Prostějově, 2005.

Pravoslav Kotík 1889-1970 (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Valdštejnská jízdárna (říjen – listopad 1991), Praha 1991.

Harald Tesan, *Václav Hejna, Barva a bytí* (kat. výst.), Galerie výtvarného umění v Chebu (10. 1.-31. 3. 2013, Museum Moderner Kunst – Wörlen, Passau (20. 4.-16. 6. 2013), Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě (27. 6.-18. 8. 2013), Cheb 2013.

Tomáš Švéda, malba – kresba (kat. výst.), Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně (21. 10.-28. 11. 2004), Galerie Brno (14. 1.-13. 2. 2005), Galerie umění Karlovy Vary (25. 3.-1. 5. 2005), 2004.

Václav Balšán (kat. výst.), Galerie umění Karlovy Vary, Galerie výtvarného umění Cheb, 1990.

Václav Balšán, obrazy a kresby (kat. výst.), Galerie umění Karlovy Vary – Letohrádek zámeckého parku v Ostrově (29. 4.-13. 6. 2004), 2004.

Václav Bláha, obrazy – kresby (kat. výst.), Malá galerie Československého spisovatele v Brně (14. 5.-11. 6. 1986), Brno 1986.

Václav Bláha, obrazy – kresby (kat. výst.), Junior klub na Chmelnici, 1987.

Václav Hejna, Ze sbírek galerie Zlatá husa v Praze (kat. výst.), Galerie Karlovy Vary (30. 4.-21. 6. 2009), Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě (2. 7.-10. 10. 2009), 2009.

Václav Rabas, výběr z díla (kat. výst.), Západočeská galerie v Plzni – Masné krámy (červen – září 1972), Plzeň 1972.

Václav Radimský 1867-1946, výběr z malířské tvorby (kat. výst.), Galerie Felixe Jeneweina v Kutné Hoře – Vlašský dvůr (4. 11. 2005-31. 1. 2006), Východočeská galerie v Pardubicích (1. 3.-28. 5. 2006), Kutná Hora 2005.

Václav Radimský 1867-1946, Melancholie, výběr z díla (kat. výst.), Galerie města Kolína při městském divadle v Kolíně (25. 2.-23. 6. 2013), Kolín 2013.

Václav Špála (1885-1946), Vybraná díla ze sbírek českých galerií (kat. výst.), Galerie výtvarných umění v Chebu (18. 12. 2003-15. 2. 2004), České muzeum výtvarných umění v Praze (25. 2.-11. 4. 2004), Oblastní galerie v Liberci (22. 4.-13. 6. 2004), 2003.

Václav Špála, Mezi avantgardou a živobytím (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Valdštejnská jízdárna (28. 1.-11. 9. 2005), Moravská galerie v Brně – Pražákův Palác (29. 9.-27. 11. 2005), Egon Schiele Art Centrum v Českém Krumlově (28. 4.-26. 10. 2006), Praha 2005.

Pavel Vančát, *Normalizační galerie (propagační materiál k výstavě)*, Galerie Klatovy/Klenová 2010.

Vladimír V. Modrý – Plzeňský Don Kychot (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Valdštejnská jízdárna (5. 3.-5. 9. 2004), Praha 2004.

Vratislav Nechleba a jeho škola (kat. výst.), Středočeská galerie v Praze (březen – duben 1976), Praha 1976.

Zasloužilý umělec František Gross, výběr z díla 1931-1983 (kat. výst.), Galérie Václava Špály (1. 11.-4. 12. 1983), Galérie umění Karlovy Vary (29. 3.-29. 4. 1984), Praha 1984.

Zasloužilý umělec Jan Smetana, výběr z díla 1941-1981 (kat.výst.), Galerie umění v Karlových Varech (září – říjen 1982), Galerie výtvarného umění v Chebu (říjen – listopad 1982), Západočeská galerie v Plzni (prosinec 1982 – leden 1983), Krajská galerie v Hradci Králové (1983), rok a místo vydání neuvedeno.

30. let Galerie Klatovy – Klenová, 1964 – 1994, (přípr. Marcela Flašarová), Galerie Klatovy – Klenová 1995.

LITERATURA (chronologicky)

Jiří Kotalík, *Vojtěch Tittelbach*, Praha 1959.

Miroslav Míčko, *Jan Kojan*, Praha 1961.

Šmejkal František, *František Muzika*, Praha 1966.

Jan Spurný, *Jan Bauch*, Praha 1978.

Miloslav Krajný, *Jan Kojan*, České Budějovice 1979.

Ludmila Karlíková, *Antonín Hudeček*, Praha 1983.

Jiří Kotalík, *Karel Souček, Data a svědectví o jeho cestě životem a uměním*, Praha 1983.

Luboš Hlaváček, *Vojtěch Tittelbach*, Praha 1986.

Miroslav Lamač, *Alois Fišárek*, Praha 1987.

Simeona Hošková, *Josef Liesler*, Praha 1988.

Luboš Hlaváček, *Ota Janeček*, Praha 1989.

Josef Kroutvor, *Jiří Sopko*, Praha 1990.

Ivan Neumann, *Ivan Ouhel*, Praha 1991.

Luboš Hlaváček, *Ludmila Jiřincová*, Praha 1991.

Jaromír Zemina, *Jiří John, deset úvah o umění, o přírodě, o životě a umírání*, Praha 1992.

Ludmila Karlíková, *František Kaván*, Praha 1992.

Vojtěch Lahoda – Mahulena Nešlehová – Marie Platovská et al., *Dějiny českého výtvarného umění (IV/1) 1890-1938*, Praha 1998.

Eva Neumannová, *Václav Balšán, kresby*, Karlovy Vary 1999.

Václav Rabas – Václav Zoubek (text), *Václav Rabas ve sbírkách Rabasovy galerie*, Rabasova galerie v Rakovníku, Rakovník 1999.

L. H. Augustin, *Kamil Lhoták*, Praha 2000.

Taťána Petrasová – Helena Lorenzová (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění (III/2) 1780/1890*, Praha 2001.

Jiří Ptáček (ed.), *Arnošt Paderlík*, České Budějovice 2002.

Jiří Hlušička, *Emil Filla (1882-1953)*, Brno 2003.

Radan Wagner, *Ota Janeček, obrazy*, Praha 2003.

Zuzana Tobolková – Kotíková, *Pravoslav Kotík, Obrazy a kresby ze sbírky Jaroslava Fröhlicha*, 2003.

Eva Petrová, *František Gross*, Praha 2004.

Jiří Hlušička, *František Foltýn 1891-1976*, Galerie Antonína Procházky v Brně, Brno 2006.

Jiří T. Kotalík, Olga Sozanská, Jiří Sozanský (ed.), *Jiří Sozanský, monology 1971-2006*, 2006.

Eduard Burget – Ondřej Váša, *Ota Bubeníček 1871-1962*, Praha 2007.

Vojtěch Lahoda, *Emil Filla*, Praha 2007.

Pavla Pečinková, Dušan Brozman, Linda Sedláková, *Jiří Sopko*, Gema Art 2007.

Michael Zachař, *František Kaván*, Galerie Kodl, Praha 2009.

Veronika Bártová, *Sbírka obrazů Galerie Klatovy/Klenová v letech 1963-1989* (diplomová práce), FF UP, Olomouc 2010.

Iva Mladičová (ed.), *Jan Kotík (1916-2002)*, Praha 2011.

Vlastimil Tetiva – Vlasta Koubská, *František Muzika*, Gallery 2012.

KATALOGY VÝSTAV (chronologicky)

Jaroslav Paur – obrazy (kat. výst.), Oblastní galerie v Olomouci, 1964.

Jaroslav Paur (kat. výst.), Galerie Václava Špály v Praze (únor – březen 1965), Praha 1965.

Václav Rabas, výběr z díla (kat. výst.), Západočeská galerie v Plzni – Masné krámy (červen – září 1972), Plzeň 1972.

Emil Artur Pittermann – Longen (kat. výst.), Galerie výtvarného umění Roudnice nad Labem (červenec – srpen 1975), 1975.

Vratislav Nechleba a jeho škola (kat. výst.), Středočeská galerie v Praze (březen – duben 1976), Praha 1976.

Jaroslav Paur, zasloužilý umělec, obrazy (kat. výst.), Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích (březen – květen 1981), Litoměřice 1981.

Zasloužilý umělec Jan Smetana, výběr z díla 1941-1981 (kat. výst.), Galerie umění v Karlových Varech (září – říjen 1982), Galerie výtvarného umění v Chebu (říjen – listopad 1982), Západočeská galerie v Plzni (prosinec 1982 – leden 1983), Krajská galerie v Hradci Králové (1983), rok a místo vydání neuvedeno [1983].

Zasloužilý umělec František Gross, výběr z díla 1931-1983 (kat. výst.), Galerie Václava Špály (1. 11.-4. 12. 1983), Galerie umění Karlovy Vary (29. 3.-29. 4. 1984), Praha 1984.

Václav Bláha, obrazy – kresby (kat. výst.), Malá galerie Československého spisovatele v Brně (14. 5.-11. 6. 1986), Brno 1986.

Maxmilián Pirner 1854-1924 (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Anežský klášter, 1987.

Václav Bláha, obrazy – kresby (kat. výst.), Junior klub na Chmelnici, 1987.

Marcela Pánková, *Tomáš Švéda, Česká malba 80. a 90. let* (kat. výst.), Galerie umění Karlovy Vary, Oblastní galerie výtvarného umění Roudnice, 1990.

Václav Balšán (kat. výst.), Galerie umění Karlovy Vary, Galerie výtvarného umění Cheb, 1990.

Pravoslav Kotík 1889-1970 (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Valdštejnská jízdárna (říjen – listopad 1991), Praha 1991.

Jan Benda, keramická plastika, Jan Samec, malba, kresba (kat. výst.), Alšova jihočeská galerie – oddělení keramiky, Bechyně – zámecká sýpka (červen – září 1994), 1994.

30. let Galerie Klatovy – Klenová, 1964 – 1994, (přípr. Marcela Flašarová), Galerie Klatovy – Klenová 1995.

Karel Valter (kat. výst.), Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou, Galerie umění v Karlových Varech, Gema Art v Praze, 1999.

František Hodonský, Plovoucí smaragdy, výběr z díla 1962-2000 (kat. výst.), Oblastní galerie v Liberci (květen – červen 2000), Galerie výtvarného umění v Hodoníně (červen – září 2000), Horácká galerie, Nové Město na Moravě (září – říjen 2000), Rabasova galerie, Rakovník (listopad – prosinec 2000), Západočeská galerie v Plzni (červenec – srpen 2001), 2000.

Jitka | Květa Válový (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Veletržní palác (31. 3.-18. 6. 2000), Praha 2002.

Petra Orišková, obrazy – kresby, výběr z tvorby 1966-2011 (kat. výst.), Alšova jihočeská galerie – Wortnerův dům České Budějovice (13. 12. 2001-27. 1. 2002), České Budějovice 2002.

Krajinou duše Antonína Hudečka (kat. výst.), České muzeum výtvarných umění v Praze (19. 2.-21. 4. 2003), Moravská galerie v Brně (19. 6.-14. 9. 2003), Východočeská galerie v Pardubicích (29. 9.-30. 11. 2003), 2003.

Václav Špála (1885-1946), Vybraná díla ze sbírek českých galerií (kat. výst.), Galerie výtvarných umění v Chebu (18. 12. 2003-15. 2. 2004), České muzeum výtvarných umění v Praze (25. 2.-11. 4. 2004), Oblastní galerie v Liberci (22. 4.-13. 6. 2004), 2003.

Maxmilián Pirner 1854-1924, Mezi pohádkou a skutečností (kat. výst.), Galerie výtvarného umění v Chebu (22. 7. – 19. 9. 2004), Oblastní galerie v Liberci (30. 9.-28. 11. 2004), 2004.

Tomáš Švéda, malba – kresba (kat. výst.), Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně (21. 10.-28. 11. 2004), Galerie Brno (14. 1.-13. 2. 2005), Galerie umění Karlovy Vary (25. 3.-1. 5. 2005), 2004.

Václav Balšán, obrazy a kresby (kat. výst.), Galerie umění Karlovy Vary – Letohrádek zámeckého parku v Ostrově (29. 4.-13. 6. 2004), 2004.

Vladimír V. Modrý – Plzeňský Don Kychot (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Valdštejnská jízdárna (5. 3.-5. 9. 2004), Praha 2004.

Poklady české výtvarného umění přelomu 19. a 20. století (kat. výst.), Muzeum Prostějovska v Prostějově, 2005.

Václav Radimský 1867-1946, výběr z malířské tvorby (kat. výst.), Galerie Felixe Jeneweina v Kutné Hoře – Vlašský dvůr (4. 11. 2005-31. 1. 2006), Východočeská galerie v Pardubicích (1. 3.-28. 5. 2006), Kutná Hora 2005.

Václav Špála, Mezi avantgardou a živobytím (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Valdštejnská jízdárna (28. 1.-11. 9. 2005), Moravská galerie v Brně – Pražákův Palác (29. 9.-27. 11. 2005), Egon Schiele Art Centrum v Českém Krumlově (28. 4.-26. 10. 2006), Praha 2005.

Jan Smetana, Energie: Světlo a hmota (kat. výst.), Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích (23. 2.-9. 4. 2006), Litoměřice 2006.

Emil Filla (1882-1953) (kat. výst.), Jízdárna Pražského hradu (30. 5.-31. 10. 2007), Muzeum umění Olomouc (29. 11. 2007-17. 2. 2008), Praha 2007.

František Foltýn 1891-1976, Košice – Paříž – Brno (kat. výst.), Moravská galerie v Brně – Pražákův palác (16. 11. 2007-17. 2. 2008), Brno 2007.

Miloslav Čelakovský (sborník), Západočeská galerie v Plzni – výstavní síň „13“, 2007.

Michael Rittstein, Vlhou stopou (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Veletržní palác (prosinec 2007 – duben 2008), Gallery 2007.

Maxmilián Pirner 1854-1924, 49. výtvarné Hlínecko 2008 (kat. výst.), Národní galerie v Praze, 2008.

Jan Samec, malba (kat. výst.), Alšova Jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou, Mezinárodní muzeum keramiky v Bechyni, Bechyně – zámecký pivovar (1. 5.-19. 7. 2009), 2009.

Jan Smetana, souborná výstava (kat. výst.), Alšova jihočeská galerie – Wortnerův dům České Budějovice (29. 1.-15. 3. 2009), České Budějovice 2009.

Václav Hejna, Ze sbírek galerie Zlatá husa v Praze (kat. výst.), Galerie Karlovy Vary (30. 4.-21. 6. 2009), Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě (2. 7.-10. 10. 2009), 2009.

František Hodonský (kat. výst.), Galerie Dolmen (16. 7.-27. 8. 2010), Praha 2010.

Marie Klimešová, Roky ve dnech, České umění 1945-1957 (kat. výst.), Řevnice 2010.

Pavel Vančát, Normalizační galerie (propagační materiál k výstavě), Galerie Klatovy/Klenová 2010.

Jitka a Květa Válový, malá retrospektiva (kat. výst.), Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích (18. 2. 2001-17. 4. 2011), Litoměřice 2011.

Naděžda Blažičková – Horová, Václav Radimský 1867-1946 (kat. výst.), Galerie hlavního města Prahy – Městská knihovna (28. 10. 2011-5. 2. 2012), Řevnice 2011.

Jan Samec, Zatímní stratigrafie (kat. výst.), Galerie výtvarného umění v Náchodě (4. 5.-17. 6. 2012), 2012.

Fantastický realismus 1960-1966, Jan Jedlička – Vladivoj Kotyza – Mikuláš Rachlík (kat. výst.), Galerie města Plzně (14. 11. 2013-30. 1. 2014), 2013.

Václav Radimský 1867-1946, Melancholie, výběr z díla (kat. výst.), Galerie města Kolína při městském divadle v Kolíně (25. 2.-23. 6. 2013), Kolín 2013.

Harald Tesan, *Václav Hejna, Barva a bytí* (kat. výst.), Galerie výtvarného umění v Chebu (10. 1.-31. 3. 2013, Museum Moderner Kunst – Wörlen, Passau (20. 4.-16. 6. 2013), Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě (27. 6.-18. 8. 2013), Cheb 2013.

INTERNETOVÉ ZDROJE

<http://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/dkd1921/0040/scroll?sid=5267e50d373b14b8adbbc5623266ded1>
<https://katalog.bibliothek.tu-chemnitz.de/Record/0004979800/Holdings#tabnav>,
vyhledáno 13. 2. 2013.

http://de.wikipedia.org/wiki/Ferdinand_Staeger, vyhledáno 11. 3. 2013.

http://www.galerie-plzen.cz/index.php?list=2_1&php=1&vystava=116, vyhledáno 21.
2. 2013.

<http://www.galeriekvary.cz/vystavy/archiv-vystav/vystavy-2010/odkaz-martina-salcmana>, vyhledáno 21. 2. 2013.

<http://www.citygalleryprague.cz/cs/web/guest/vystavy/-/vystavy/archiv/2010>,
vyhledáno 22. 2. 2013.

<http://www.galerie-ltm.cz/clanek.php?aid=245>, vyhledáno 22. 2. 2013.

<http://www.citygalleryprague.cz/cs/web/guest/vystavy/-/vystavy/vystava/16080>,
vyhledáno 22. 2. 2013.

<http://www.gavu.cz/vaclav-hejna-1914-1985-barva-a-byti/>, vyhledáno 22. 2. 2013.

http://www.mmk-passau.de/index.php?option=com_content&task=view&id=91&Itemid=124, vyhledáno
22. 2. 2013.

<http://www.olmuart.cz/MMU/VYSTAVY/pripravujeme/vystavy-2014-tajemne-dalky/>,
vyhledáno 21. 3. 2014.

<http://www.olmuart.cz/MMU/VYSTAVY/zahranicni/vystavy-zahranicni-2014-symbolismus/>,
vyhledáno 21. 3. 2014.

<http://www.vsg.sk/kosicka-moderna-jej-presahy/>, vyhledáno 26. 3. 2014.

http://www.ogv.cz/vyst_hejna, vyhledáno 22. 2. 2013.

<http://www.monopol-magazin.de/kalender/ort/20102721/passau/Museum-Moderner-Kunst-Woerlen-Passau.html>,
vyhledáno 21. 3. 2014.

<http://www.galerietu.cz/vystavy-archiv-vystav.php?year=2012>, vyhledáno 22. 2. 2013.

http://www.citem.cz/promus11/index.php?page=catalogue&table=18¶ms=1719%7C8%3B1%3B%7C&promus_id_a=903&connection_field=promus_id_a&offset=1730&savedPrevId=&recsId=&select_checked=, vyhledáno 8. 4. 2014.

http://www.citem.cz/promus11/index.php?page=catalogue&table=18¶ms=1719%7C8%3B1%3B%7C&promus_id_a=888&connection_field=promus_id_a&offset=1725&savedPrevId=&recsId=&select_checked=, vyhledáno 8. 4. 2014.

<http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?Fvazba=heslo&i=1&Fmistoumrti=&Fprijmeni=Bláha&Fjmeno=Václav&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmisto=&Fobor=>, vyhledáno 30. 4. 2014.

SEZNAM ZKRATEK LITERATURY, KATALOGŮ VÝSTAV A INSTITUCÍ

SEZNAM ZKRATEK LITERATURY A KATALOGŮ VÝSTAV

Augustin 2000

L. H. Augustin, *Kamil Lhoták*, Praha 2000.

Bártová 2010

Veronika Bártová, *Sbírka obrazů Galerie Klatovy/Klenová v letech 1963-1989* (diplomová práce), FF UP, Olomouc 2010.

Blažičková – Horová 2011

Naděžda Blažičková – Horová, *Václav Radimský 1867-1946* (kat. výst.), Galerie hlavního města Prahy – Městská knihovna (28. 10. 2011-5. 2. 2012), Řevnice 2011.

Burget – Váša 2007

Eduard Burget – Ondřej Váša, *Ota Bubeníček 1871-1962*, Praha 2007.

Filla 2007

Emil Filla (1882-1953) (kat. výst.), Jízdárna Pražského hradu (30. 5.-31. 10. 2007), Muzeum umění Olomouc (29. 11. 2007-17. 2. 2008), Praha 2007.

Foltýn 2007

František Foltýn 1891-1976, Košice – Paříž – Brno (kat. výst.), Moravská galerie v Brně – Pražákův palác (16. 11. 2007-17. 2. 2008), Brno 2007.

Gross 1984

Zasloužilý umělec František Gross, výběr z díla 1931-1983 (kat. výst.), Galérie Václava Špály (1. 11.-4. 12. 1983), Galérie umění Karlovy Vary (29. 3.-29. 4. 1984), Praha 1984.

Hlaváček 1986

Luboš Hlaváček, *Vojtěch Tittelbach*, Praha 1986.

Hlaváček 1991

Luboš Hlaváček, *Ludmila Jiřincová*, Praha 1991.

Hlušička 2003

Jiří Hlušička, *Emil Filla (1882-1953)*, Brno 2003.

Hlušička 2006

Jiří Hlušička, *František Foltýn 1891-1976*, Galerie Antonína Procházky v Brně, Brno 2006.

Hodonský 2000

František Hodonský, Plovoucí smaragdy, výběr z díla 1962-2000 (kat. výst.), Oblastní galerie v Liberci (květen – červen 2000), Galerie výtvarného umění v Hodoníně (červen

– září 2000), Horácká galerie, Nové Město na Moravě (září – říjen 2000), Rabasova galerie, Rakovník (listopad – prosinec 2000), Západočeská galerie v Plzni (červenec – srpen 2001), 2000.

Hodonský 2010

František Hodonský (kat. výst.), Galerie Dolmen (16. 7.-27. 8. 2010), Praha 2010.

Hošková 1988

Simeona Hošková, *Josef Liesler*, Praha 1988.

Hradec Králové 2002

Antonín Hudeček (kat. výst.), Galerie moderního umění v Hradci Králové (červen 2002), 2002.

Hudeček 2003

Krajinou duše Antonína Hudečka (kat. výst.), České muzeum výtvarných umění v Praze (19. 2.-21. 4. 2003), Moravská galerie v Brně (19. 6.-14. 9. 2003), Východočeská galerie v Pardubicích (29. 9.-30. 11. 2003), 2003.

Jitka | Květa Válovy 2002

Jitka | Květa Válovy (kat. výst.), NG Praha – Veletržní palác (31. 3.-18. 6. 2000), Praha 2002.

Jitka a Květa Válovy 2011

Jitka a Květa Válovy, malá retrospektiva (kat. výst.), Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích (18. 2. 2001-17. 4. 2011), Litoměřice 2011.

Karlíková 1983

Ludmila Karlíková, *Antonín Hudeček*, Praha 1983.

Karlíková 1992

Ludmila Karlíková, *František Kaván*, Praha 1992.

Klimešová 2010

Marie Klimešová, *Roky ve dnech, České umění 1945-1957* (kat. výst.), Řevnice 2010.

Kotalík 1959

Jiří Kotalík, *Vojtěch Tittelbach*, Praha 1959.

Kotalík 1983

Jiří Kotalík, *Karel Souček, Data a svědectví o jeho cestě životem a uměním*, Praha 1983.

Kotík 1991

Pravoslav Kotík 1889-1970 (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Valdštejnská jízdárna (říjen – listopad 1991), Praha 1991.

Krajný 1979

Miloslav Krajný, *Jan Kojan*, České Budějovice 1979.

Kroutvor 1990

Josef Kroutvor, *Jiří Sopko*, Praha 1990.

Lahoda – Nešlehová – Platovská 1998

Vojtěch Lahoda – Mahulena Nešlehová – Marie Platovská et al., *Dějiny českého výtvarného umění (IV/1) 1890-1938*, Praha 1998.

Lahoda 2007

Vojtěch Lahoda, Emil Filla, Praha 2007.

Lamač 1987

Miroslav Lamač, *Alois Fišárek*, Praha 1987.

Míčko 1961

Miroslav Míčko, *Jan Kojan*, Praha 1961.

Mladičová 2011

Iva Mladičová (ed.), *Jan Kotík (1916-2002)*, Praha 2011.

Nechleba 1976

Vratislav Nechleba a jeho škola (kat. výst.), Středočeská galerie v Praze (březen – duben 1976), 1976.

Neumann 1991

Ivan Neumann, *Ivan Ouhel*, Praha 1991.

Neumannová 1999

Eva Neumannová, *Václav Balšán, kresby*, Karlovy Vary 1999.

Oriešková 2002

Petra Orišková, obrazy – kresby, výběr z tvorby 1966-2011 (kat. výst.), Alšova jihočeská galerie – Wortnerův dům České Budějovice (13. 12. 2001-27. 1. 2002), České Budějovice 2002.

Paur 1964

Jaroslav Paur – obrazy (kat. výst.), Oblastní galerie v Olomouci, 1964.

Paur 1965

Jaroslav Paur (kat. výst.), Galerie Václava Špály v Praze (únor – březen 1965), Praha 1965.

Paur 1981

Jaroslav Paur, zasloužilý umělec, obrazy (kat. výst.), Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích (březen – květen 1981).

Petrasová – Lorenzová 2001

Taťána Petrasová – Helena Lorenzová (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění (III/2) 1780/1890*, Praha 2001.

Petrová 2004

Eva Petrová, *František Gross*, Praha 2004.

Pirner 1987

Maxmilián Pirner 1854-1924 (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Anežský klášter, 1987.

Pirner 2004

Maxmilián Pirner 1854-1924, Mezi pohádkou a skutečností (kat. výst.), Galerie výtvarného umění v Chebu (22. 7. – 19. 9. 2004), Oblastní galerie v Liberci (30. 9. – 28. 11. 2004), 2004.

Pirner 2008

Maxmilián Pirner 1854-1924, 49. výtvarné Hlinecko 2008 (kat. výst.), NG Praha, 2008.

Pittermann – Longen 1975

Emil Artur Pittermann – Longen (kat. výst.), Galerie výtvarného umění Roudnice nad Labem (červenec – srpen 1975), 1975.

Prostějov 2005

Poklady české výtvarného umění přelomu 19. a 20. století (kat. výst.), Muzeum Prostějovska v Prostějově, 2005.

Ptáček 2002

Jiří Ptáček (ed.), *Arnošt Paderlík*, České Budějovice 2002.

Rabas 1972

Václav Rabas, výběr z díla (kat. výst.), Západočeská galerie v Plzni – Masné krámy (červen – září 1972), Plzeň 1972.

Rabas – Zoubek 1999

Václav Rabas – Václav Zoubek (text), *Václav Rabas ve sbírkách Rabasovy galerie*, Rabasova galerie v Rakovníku, Rakovník 1999.

Radimský 2005

Václav Radimský 1867-1946, výběr z malířské tvorby (kat. výst.), Galerie Felixe Jeneweina v Kutné Hoře – Vlašský dvůr (4. 11. 2005-31. 1. 2006), Východočeská galerie v Pardubicích (1. 3.-28. 5. 2006), Kutná Hora 2005.

Radimský 2013

Václav Radimský 1867-1946, Melancholie, výběr z díla (kat. výst.), Galerie města Kolína při městském divadle v Kolíně (25. 2.-23. 6. 2013), Kolín 2013.

Smetana 1941-1981

Zasloužilý umělec Jan Smetana, výběr z díla 1941-1981 (kat.výst.), Galerie umění v Karlových Varech (září – říjen 1982), Galerie výtvarného umění v Chebu (říjen – listopad 1982), Západočeská galerie v Plzni (prosinec 1982 – leden 1983), Krajská galerie v Hradci Králové (1983), rok a místo vydání neuvedeno.

Smetana 2006

Jan Smetana, Energie: Světlo a hmota (kat. výst.), Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích (23. 2.-9. 4. 2006).

Smetana 2009

Jan Smetana, souborná výstava (kat. výst.), Alšova jihočeská galerie – Wortnerův dům České Budějovice (29. 1.-15. 3. 2009), České Budějovice 2009.

Sopko 2007

Pavla Pečinková, Dušan Brozman, Linda Sedláková, *Jiří Sopko*, Gema Art 2007.

Sozanský 2006

Jiří T. Kotalík, Olga Sozanská, Jiří Sozanský (ed.), *Jiří Sozanský, monology 1971-2006*, 2006.

Spurný 1978

Jan Spurný, *Jan Bauch*, Praha 1978.

Šmejkal 1966

Šmejkal František, *František Muzika*, Praha 1966.

Špála 2003

Václav Špála (1885-1946), Vybraná díla ze sbírek českých galerií (kat. výst.), Galerie výtvarných umění v Chebu (18. 12. 2003-15. 2. 2004), České muzeum výtvarných umění v Praze (25. 2.-11. 4. 2004), Oblastní galerie v Liberci (22. 4.-13. 6. 2004), 2003.

Špála 2005

Václav Špála, Mezi avantgardou a živobytím (kat. výst.), NG v Praze – Valdštejnská jízdárna (28. 1.-11. 9. 2005), Moravská galerie v Brně – Pražákův Palác (29. 9.-27. 11. 2005), Egon Schiele Art Centrum v Českém Krumlově (28. 4.-26. 10. 2006), Praha 2005.

Štursa – Nechleba 1975

Jan Štursa, Vratislav Nechleba (kat. výst.), Galerie umění Karlovy Vary, Západočeská galerie v Praze (říjen 1975), 1975.

Švéda 2004

Tomáš Švéda, malba – kresba (kat. výst.), Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně (21. 10.-28. 11. 2004), Galerie Brno (14. 1.-13. 2. 2005), Galerie umění Karlovy Vary (25. 3.-1. 5. 2005), 2004.

Tesan 2013

Harald Tesan, *Václav Hejna, Barva a bytí* (kat. výst.), Galerie výtvarného umění v Chebu (10. 1.-31. 3. 2013, Museum Moderner Kunst – Wörlen, Passau (20. 4.-16. 6. 2013), Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě (27. 6.-18. 8. 2013), Cheb 2013.

Tetiva – Koubská 2012

Vlastimil Tetiva – Vlasta Koubská, *František Muzika*, Gallery 2012.

Zachař 2009

Michael Zachař, *František Kaván*, Galerie Kodl, Praha 2009.

Zemina 1992

Jaromír Zemina, *Jiří John, deset úvah o umění, o přírodě, o životě a umírání*, Praha 1992.

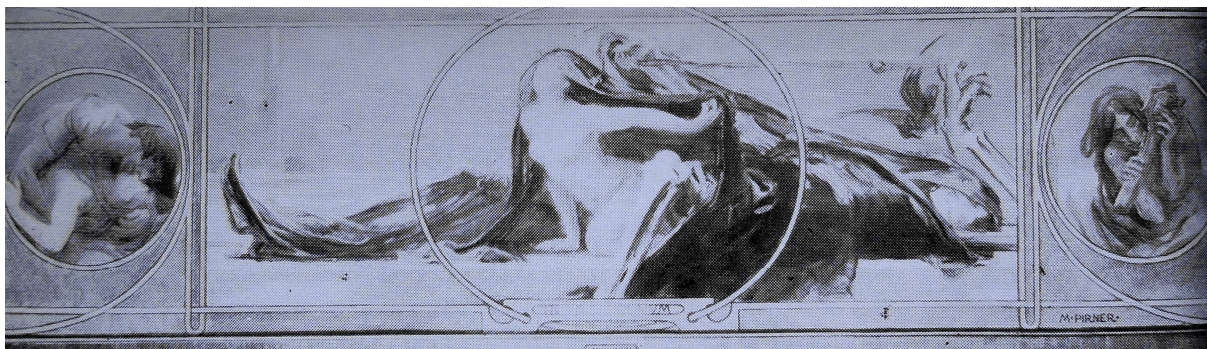
SEZNAM ZKRATEK INSTITUCÍ

AJG	Alšova jihočeská Galerie v Hluboké nad Vltavou
GASK	Galerie středočeského kraje v Kutné Hoře
GMU	Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem
GKK	Galerie Klatovy/Klenová
GVU	Galerie výtvarného umění v Ostravě
MK	Ministerstvo kultury
MŠK	Ministerstvo školství a kultury
NG	Národní galerie v Praze
OŠK ONV	odbor školství a kultury národního výboru

SEZNAM OBRAZOVÉ PŘÍLOHY

1. Maxmilián Pirner, *Vivere in aeternum*, kolem 1903, Foto: Pirner 1987.
2. Antonín Hudeček, *Machov*, 1910-12, Foto: Hradec – Králové 2002.
3. Václav Špála, *Tři ženy u vody*, 1919, Západočeská galerie v Plzni, Foto: Špála 2005.
4. Václav Špála, *Pradleny*, 1919, České muzeum výtvarných umění, Foto: Špála 2003.
5. Jan Kojan, *Slepí Muzikanti*, 1920, Foto: Míčko 1961.
6. Václav Radimský, *Letní den na Labi*, 1920 – 1925, Foto: Blažíčková – Horová 2011.
7. Václav Radimský, *Sušení prádla (Dům u vody)*, 1920-1925, Foto: Blažíčková – Horová 2011.
8. Václav Hejna, *Čekárna Dr. Schauera*, 1938, NG v Praze, Foto: Tesan 2013.
9. Václav Hejna, *Čekárna Dr. Schauera*, 1937, GMU Roudnice nad Labem, Foto: Tesan 2013.
10. Václav Hejna, *Čekárna Dr. Schauera*, 1938, GAVU v Ostravě, Foto: Tesan 2013.
11. Vojtěch Titelbach, *Stopa v písku II.*, 1935, NG v Praze, Foto: Hlaváček 1986.
12. František Foltýn, *Kompozice*, 1938, NG v Praze, Foto: Hlušička 2006.
13. František Foltýn, *Kompozice*, 1938, soukromý majetek, Foto: Hlušička 2006.
14. František Foltýn, *Kompozice*, 1939-1940, NG v Praze, Foto: Foltýn 2007.
15. František Muzika, *Tři figury*, 1944, soukromý majetek, Foto: Šmejkal 1966.
16. Arnošt Paderlík, *Dítě s kohoutem*, 1945, Foto: Ptáček 2002.
17. Václav Radimský, *Labská partie*, 1940, Regionální muzeum Kolín, Foto: Blažíčková – Horová 2011.
18. Václav Radimský, *Vodní Zákoutí*, kolem 1940, soukromá sbírka, Foto: Blažíčková – Horová 2011.
19. František Gross, *Hlavonožec*, 1964, Foto: Petrová 2004.
20. František Gross, *Hnědá hlava*, 1964, Foto: Petrová 2004.
21. Jan Bauch, *Hrací stůl*, 1972, Foto: Spurný 1978.
22. Ludmila Jiřincová, *Pohár Vzpomínek I.*, 1965, Foto: Hlaváček 1991.
23. Ludmila Jiřincová, *Pohár Vzpomínek*, 1966, Foto: Hlaváček 1991.
24. František Hodonský, *Hnízda nad rybníkem*, 1988, Foto: Hodonský 2010.
25. Jiří Sozanský, malba pro projekt ve Veletržním paláci, 1983-1984, foto: Sozanský 2006.

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

1. Maxmilián Pirner, *Vivere in aeternum*, kolem 1903, Foto: Pirner 1987.

2. Antonín Hudeček, *Machov*, 1910-12, Foto: Hradec – Králové 2002.

3. Václav Špála, *Tři ženy u vody*, 1919, Západočeská galerie v Plzni, Foto: Špála 2005.

4. Václav Špála, *Pradleny*, 1919, České muzeum výtvarných umění, Foto: Špála 2003.

5. Jan Kojan, *Slepí Muzikanti*, 1920, Foto: Míčko 1961.

6. Václav Radimský, *Letní den na Labi*, 1920 – 1925, Foto: Blažíčková – Horová 2011.

7. Václav Radimský, *Sušení prádla (Dům u vody)*, 1920-1925, Foto: Blažíčková – Horová 2011.

8. Václav Hejna, *Čekárna Dr. Schauera*, 1938, NG v Praze, Foto: Tesan 2013.

9. Václav Hejna, *Čekárna Dr. Schauera*, 1937, GMU Roudnice nad Labem, Foto: Tesan 2013.

10. Václav Hejna, *Čekárna Dr. Schauera*, 1938, GAVU v Ostravě, Foto: Tesan 2013.

11. Vojtěch Titelbach, *Stopa v písku II.*, 1935, NG v Praze, Foto: Hlaváček 1986.

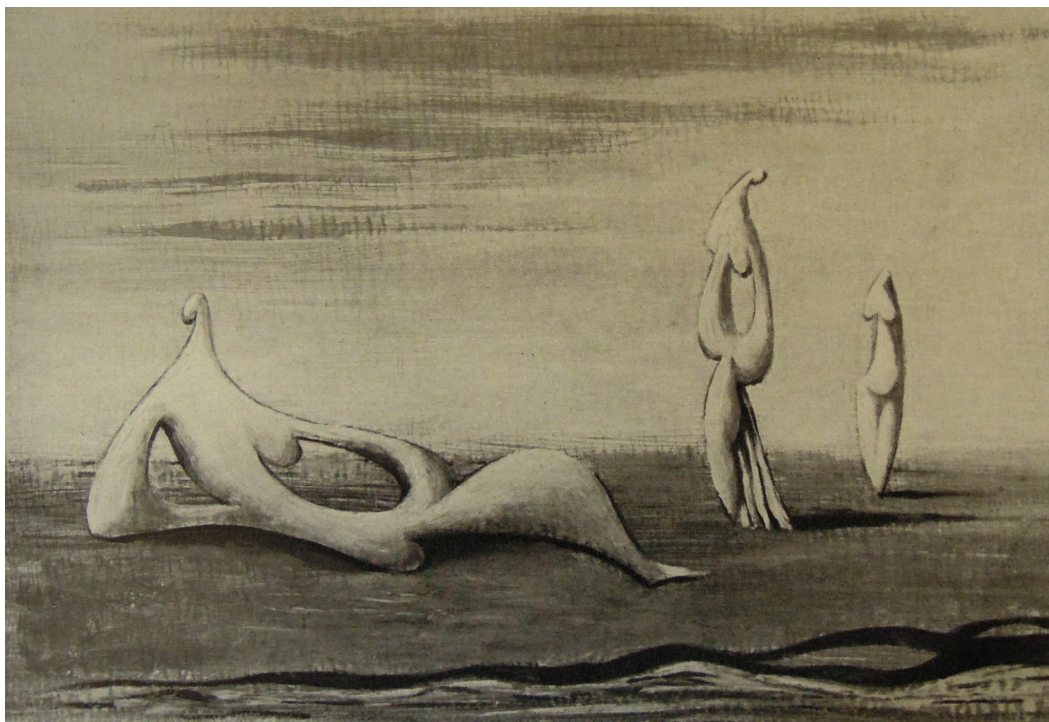
12. František Foltýn, *Kompozice*, 1938, NG v Praze, Foto: Hlušička 2006.

13. František Foltýn, Kompozice, 1938, soukromý majetek, Foto: Hlušička 2006.

14. František Foltýn, Kompozice, 1939-1940, NG v Praze, Foto: Foltýn 2007.

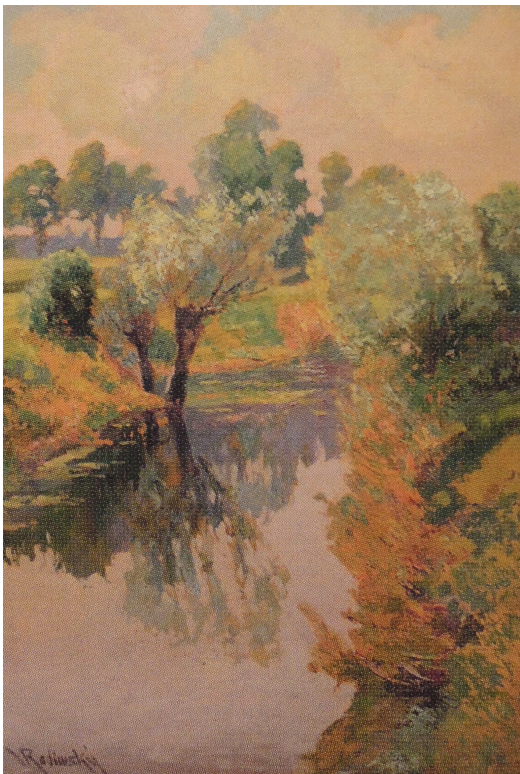
15. František Muzika, *Tři figury*, 1944, soukromý majetek, Foto: Šmejkal 1966.

16. Arnošt Paderlík, *Dítě s kohoutem*, 1945, Foto: Ptáček 2002.

17. Václav Radimský, *Labská partie*, 1940, Regionální muzeum Kolín, Foto: Blažíčková – Horová 2011.

18. Václav Radimský, *Vodní Zákoutí*, kolem 1940, soukromá sbírka, Foto: Blažíčková – Horová 2011.

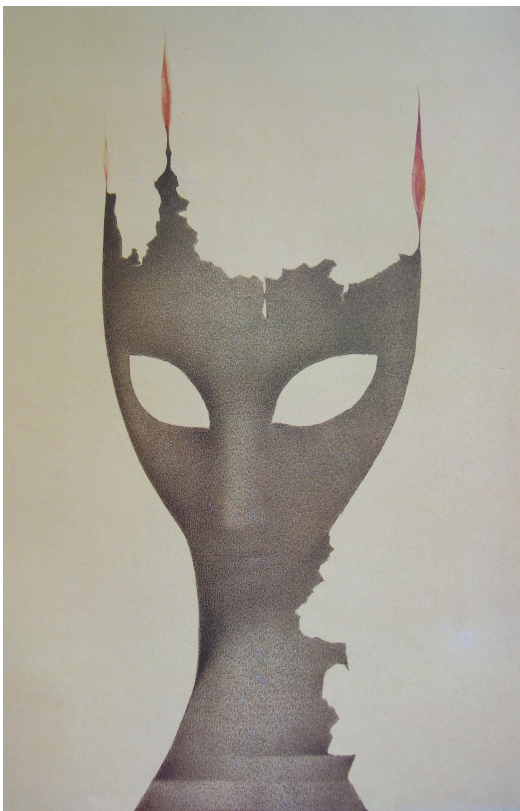
19. František Gross, *Hlavonožec*, 1964, Foto: Petrová 2004.

20. František Gross, *Hnědá hlava*, 1964, Foto: Petrová 2004.

21. Jan Bauch, *Hrací stůl*, 1972, Foto: Spurný 1978.

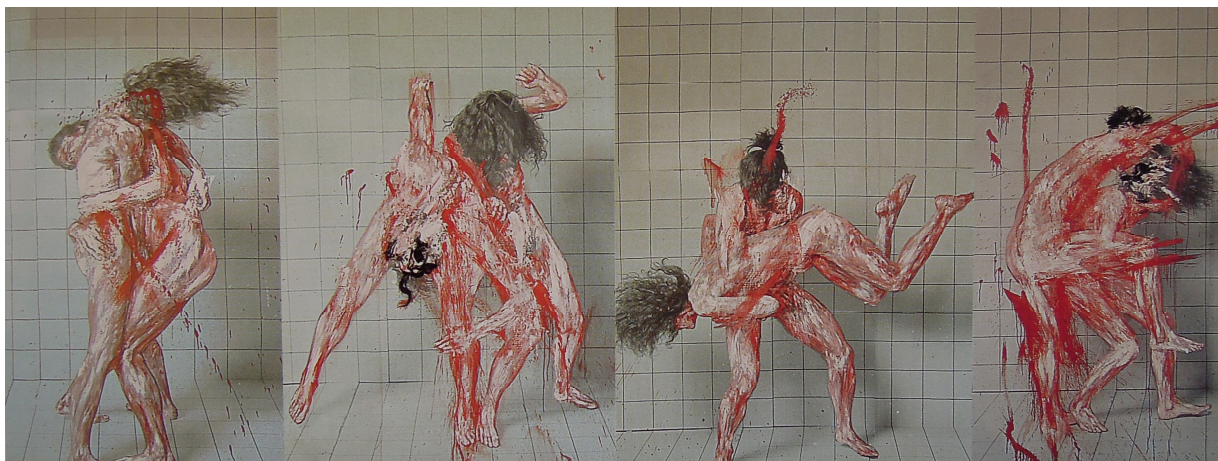
22. Ludmila Jiřincová, *Pohár Vzpomínek I.*, 1965, Foto: Hlaváček 1991.

23. Ludmila Jiřincová, *Pohár Vzpomínek*, 1966, Foto: Hlaváček 1991.

24. František Hodonský, *Hnízda nad rybníkem*, 1988, Foto: Hodonský 2010.

25. Jiří Sozanský, malba pro projekt ve Veletržním paláci, 1983-1984, foto: Sozanský 2006.

SUMMARY

Gallery Klatovy/Klenová was founded in 1964 as a gallery without own collection. The acquisitions of Czech painting of the 20th century from the years 1963-1989, which are the subject of this thesis, were obtained through transfers from the National Gallery in Prague, Czech Ministry of Culture and regional galleries such as Art Gallery Cheb, Art Gallery in Carlsbad, and Aleš South Bohemian Gallery in Hluboká nad Vltavou. The most important pieces of the collection were acquired from private owners, antique shops or directly from the artists themselves. Systematic acquisition activity continued until the late 70's. But it has been highly indebted to the communist regime. Since 1989 Gallery Klatovy / Klenová focuses directly on contemporary art. The collection has not been formed with the specific curator's intention from the beginning, but it has grown gradually.

Acquisitions of images in Gallery Klatovy / Klenová obtained in the years 1963-1989 are counted to 594 paintings. Paintings of the collection were divided into time periods based on historical - social background. Specifically to these periods: 1900-1914, 1920-1939, 1939-1945, the 50's and 60's, and period from 1968 to 1989. Due to the large number of works has been paid more attention to important and valuable pieces. The collection holds 167 undated paintings whose dating is not a priority for this thesis. Nevertheless, some works have been dated precisely.

The aim of this thesis was to select high-quality works in the collection, on the basis of the findings to define certain recommendations and suggestions for expansion or replacement of the permanent exhibition and recommendations of new exhibition projects.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Veronika Bártová
Katedra:	dějiny umění
Vedoucí práce:	Doc. PaedDr. Alena Kavčáková, Dr.
Rok obhajoby:	2014

Název práce:	České malířství 20. století ze sbírky Galerie Klatovy/Klenová (akvizice z let 1963-1989)
Název v angličtině:	Czech painting 20th century from the collection of Gallery Klatovy/Klenová (aquisitions in years 1963-1989)
Anotace práce:	Práce se zabývá českým malířstvím 20. století ze sbírky Galerie Klatovy/Klenová, konkrétně akvizicemi obrazů z let 1963-1989. Cílem bylo vybrat kolekci kvalitních děl v rámci sbírky, na jejímž základě lze stanovit určitá doporučení a náměty pro rozšíření či obměnu stálé expozice a výstavní využití souboru akvizice z let 1963-1989.
Klíčová slova:	Galerie Klatovy/Klenová, sbírka obrazů, akvizice z let 1963-1989
Anotace v angličtině:	This thesis focuses on Czech painting of 20 th century from the collection of Gallery Klatovy/Klenová, namely on the paintings acquired from 1963-1989. The aim of this thesis was to select high-quality works in the collection, on the basis of the findings to define certain recommendations and suggestions for expansion or replacement of the permanent exhibition and recommendations of new exhibition projects.
Klíčová slova v angličtině:	Gallery Klatovy/Klenová, collection of paintings, acquisitions in years 1963-1989
Přílohy vázané v práci:	obrazová příloha o rozsahu 33 stran, CD
Rozsah práce:	97 stran
Jazyk práce:	čeština